

Valpuri Jurvelin

Liiketoimintaosaaminen kulttuurituottajan työssä

Opinnäytetyö

Kevät 2018

SeAMK Liiketalous ja kulttuuri

Kulttuurituotannon koulutusohjelma

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Seinäjoen Ammattikorkeakoulu, liiketalous ja kulttuuri

Tutkinto-ohjelma: Kulttuurituotanto

Suuntautumisvaihtoehto: Tapahtumatuotannon koulutusohjelma

Tekijä: Valpuri Jurvelin

Työn nimi: Liiketoimintaosaaminen kulttuurituottajan työssä

Ohjaaja: Satu Lautamäki

Vuosi: 2018

Sivumäärä: 72

Liitteiden lukumäärä: 1

Opinnäytetyö keskittyy kulttuurituottajan osaamisvaatimukseen sekä erityisesti liiketoimintaosaamiseen ja siihen, kuinka se oli otettu huomioon kulttuurituotannon koulutusohjelmien opetussuunnitelmissa lukuvuonna 2017–2018.

Pyrin nostamaan opinnäytetyössäni esille mielestäni tärkeimpiä kehityskohteita sekä tarjoamaan konkreettisia parannusehdotuksia koulutusohjelman liiketoimintaopintoja silmällä pitäen.

Opinnäytetyön tavoitteena on tarkastella tutkimukseni pohjalta, miten kulttuurituotannon opiskelijat kokevat oman liiketoimintaosaamisensa ja millaisia eroja ammattikorkeakoulujen vastausten välille nousee. Haluan myös tuoda opinnäytetyössäni esille kulttuurituotannon opiskelijoiden keskuudessa vallitsevia mielipiteitä yrittäjyydestä sekä työllistymisestä kulttuurikentälle.

Tutkimukseni osoittaa, että kulttuurituotannon opiskelijat kokevat liiketoimintaosaamisen merkittävänä osana koulutustaan sekä tulevaisuuden työllistymistään. Tutkimustuloksista käy myös ilmi, että kulttuurituotannon opiskelijat kokevat oman liiketoimintaosaamisensa puutteellisena ja toivovat muutoksia vallitseviin opetussuunnitelmiin ja kurssisisältöihin.

Avainsanat: kulttuurituottaja, kulttuurituottajan osaamisvaatimukset, liiketoimintaosaaminen, työllistyminen, yrittäjyys

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of Business and Culture

Degree programme: Cultural Management

Specialisation: Event Management

Author: Valpuri Jurvelin

Title of thesis:

Supervisor: Satu Lautamäki

Year: 2018

Number of pages: 72

Number of appendices: 1

This thesis focuses on cultural managers' competency requirements, in particular their business competencies, and how they had been taken into account in the curriculum of the Degree Programme in Cultural Management for the academic year 2017–2018.

My aim was to present the most important targets for development and to offer concrete solutions to improve the supply of business studies in the Degree Programme.

The goal of this thesis was to examine how cultural management students see their business knowledge and what differences could be found between the answers of students from different universities of applied sciences. I also wanted to present cultural management students' current views on entrepreneurship and employment prospects in the cultural field.

The study reveals that cultural management students think business competencies are an important part of their competencies and their future employment. The study also shows that cultural management students think their own business competencies are inadequate, and they wish to see changes in the current curricula and the content of the courses.

Keywords: cultural manager, cultural manager's competency requirements, business competencies, employment, entrepreneurship

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä.....	2
Thesis abstract.....	3
SISÄLTÖ.....	4
Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo.....	6
1 JOHDANTO.....	8
2 MIKÄ KULTTUURITUOTTAJA?.....	10
2.1 Kulttuurituottaja ammattina.....	10
2.2 Kulttuurituottajan osaamisvaatimukset.....	11
2.2.1 Projektinhallinta.....	12
2.2.2 Markkinointiosaaminen.....	14
2.2.3 Viestintä ja johtaminen.....	15
2.2.4 Liiketoimintaosaaminen ja yrittäjäyys.....	16
2.2.5 Talousosaaminen.....	18
2.2.6 Taiteen kentän tuntemus.....	21
3 OPETUSSUUNNITELMAT.....	22
3.1 Humanistinen ammattikorkeakoulu.....	22
3.2 Metropolia ammattikorkeakoulu.....	25
3.3 Seinäjoen ammattikorkeakoulu.....	27
3.4 Yrkeshögskolan Arcada.....	29
4 KYSELY KULTTUURITUOTANNON OPISKELIJOILLE.....	32
4.1 Kyselyn taustat ja kysymykset.....	32
4.2 Vastaaajien taustatiedot.....	33
5 KULTTUURITUOTTAJAN LIKETOIMINTAOSAAMINEN.....	38
5.1 Luovat alat Suomessa.....	38
5.2 Kulttuurituottajana työskentely.....	40
5.3 Kulttuurituottaja ja liiketoiminta.....	48
5.3.1 Vastaaajien kokemukset liiketoimintaosaamisesta.....	48
5.3.2 Kulttuurituottaja ja yrittäjäyys.....	54
5.3.3 Liiketalous kulttuurituotannon opetussuunnitelmassa.....	58
5.4 Kehitysideat.....	61

6 JOHTOPÄÄTÖKSET	63
LÄHTEET	66
LIITTEET	71

Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo

Kuvio 1. Sponsorointi vuonna 2015.	20
Kuvio 2. Vastaajan ikä.	34
Kuvio 3. Vastaajan opiskeluvuosi.....	35
Kuvio 4. Vastaajan ammattikorkeakoulu, jossa hän opiskelee tai on opiskellut kulttuurituotantoa.	36
Kuvio 5. Vastaajan pohjakoulutus ennen kulttuurituotannon koulutusohjelmaan siirtymistä.....	37
Kuvio 6. Luovien alojen kolmijako.....	39
Kuvio 7. Kulttuurituottajan ammatillinen positioavaruus tuotettavan sisällön ja tuotantoprosessin lähtökohdan perusteella.....	40
Kuvio 8. Haluaisin työskennellä seuraavilla sektoreilla valmistumiseni jälkeen. ...	42
Kuvio 9. Haluaisin työllistyä yritykseen.	44
Kuvio 10. Kotimaassa vs. kansainvälisesti.....	45
Kuvio 11. Kulttuuritoimialojen ja -ammattiryhmien työllisyys 2011-2016.....	46
Kuvio 12. Mielestäni kulttuurituottajan on helppo työllistyä koulutusta vastaaviin tehtäviin valmistumisen jälkeen.....	47
Kuvio 13. Mielestäni taide ja kulttuuri voivat säilyttää monipuolisen ja korkean tasonsa, vaikka niistä pyritään saamaan samalla taloudellista voittoa.....	48
Kuvio 14. Mielestäni liiketoimintaosaaminen on osa kulttuurituottajan työnkuvaa.	49
Kuvio 15. Ymmärrän taloushallinnon perusteet.	50
Kuvio 16. Pystyn hinnoittelemaan tuottamani tuotteen/palvelun.	51

Kuvio 17. Osaan tehdä asiakassegmentoinnin tehdessäni markkinointisuunnitelmaa.	52
Kuvio 18. Pystyn tuotteistamalla muuttamaan oman osaamiseni tulolähteeksi. ...	53
Kuvio 19. Kulttuurituottajien liiketoimintaosaaminen oppilaitoksittain.	53
Kuvio 20. Työsuhteen pysyvyys kulttuuri- ja muissa ammateissa vuonna 2016. ...	55
Kuvio 21. Palkansaajana vs. toiminimellä tai yrittäjänä.	56
Kuvio 22. Koen yrittäjyyden epävarmana keinona itsensä työllistämiseen.	57
Kuvio 23. Mielestäni yrittäjyys on mahdollinen työllistymisväylä kulttuurituottajalle.	57
Kuvio 24. Mielestäni kulttuurituottajan osaamiseen kuuluu taito itsensä työllistämiseen.	58
Kuvio 25. Mielestäni liiketalouden opinnot kuuluvat kulttuurituottajan koulutukseen.	59
Kuvio 26. Koen saaneeni kulttuurituotannon koulutukseltani perusteet liiketoiminnalliseen osaamiseen.	60
Taulukko 1. Liiketoimintaopinnot Humanistisen ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmassa lukuvuonna 2017-2018.	23
Taulukko 2. Liiketoimintaopinnot Metropolia ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmassa lukuvuonna 2017-2018.	26
Taulukko 3. Liiketoimintaopinnot Seinäjoen ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmassa lukuvuonna 2017-2018.	28
Taulukko 4. Liiketoimintaopinnot Yrkeshögskolan Arcadan opetussuunnitelmassa lukuvuonna 2017-2018.	30

1 JOHDANTO

Kulttuurituottajalta vaaditaan laajaa moniosaamista useilta eri osa-alueilta sekä hänen odotetaan työskentelevän valmistumisensa jälkeen alati muuttuvassa hyvin heterogeenisessä työympäristössä, jossa on jo valmiiksi pulaa vapaista työpaikoista. Yksi kulttuurituottajan oleellisimmista taidoista saattaakin olla taito työllistää itse itsensä ja muuttaa oma osaaminen tulonlähteeksi.

Kulttuurituotannon koulutusohjelmilta odotetaankin koulutusta, jonka ansiosta opiskelija täyttää kaikki kulttuurituottajan osaamisvaatimukset ja vielä enemmänkin. Usein kulttuurituotannon koulutus antaa mahdollisuuden hankkia erityisosaamista perusopinnot lisäksi esimerkiksi joltain tietyltä osaamisen tai taiteen saralta.

Valitsin opinnäytetyöni aiheen, koska koen itse henkilökohtaisesti liiketoimintaosaamisen ja yrittäjyyden merkittävänä tekijänä kulttuurituottajan osaamisvaatimuksissa. Vuonna 2014 harkitsin pitkään kulttuurituotannon ja liiketalouden ammattikorkeakoulututkintojen välillä, sillä minua kiinnosti ajatus kulttuurin ja liiketalouden yhdistämisestä. Lopulta ratkaisevana tekijänä toimi Seinäjoen ammattikorkeakoulussa kulttuurituotannon tutkinto-ohjelma sijoittuu Liiketoiminta ja kulttuuri -yksikköön. Ajatuksenani oli yhdistää tapahtumatuotanto yrittäjyyteen ja vankkaan talousosaamiseen.

Opinnäytetyöni rakentuu merkittävästi Kulttuurituottajien liiketoimintaosaaminen -kyselyn ympärille. Kyselyllä halusin tutkia, kuinka kulttuurituotannon koulutusohjelmien opetussuunnitelmat ovat vastanneet liiketoimintaosaamisen puolesta kulttuurituotannon opiskelijoiden sekä työelämän vaatimuksia. Pyrin myös kartoittamaan kulttuurituotannon opiskelijoiden keskuudessa vallitsevia mielipiteitä yrittäjyydestä sekä työllistymisestä kulttuurikentälle. Kyselyn tavoitteena oli myös tarkastella, miten kulttuurituotannon opiskelijat kokevat oman liiketoimintaosaamisensa ja millaisia eroja ammattikorkeakoulujen vastausten välille nousee.

Opinnäytetyöni kaksi ensimmäistä lukua keskittyvät kulttuurituottajan osaamisvaatimukseen ja ammatin historiaan. Teoriaosuudessa tarkastellaan myös neljää kulttuurituotannon koulutusohjelmaa Suomessa sekä niiden opetussuunnitelmien sisältämiä liiketoimintaopintoja. Kolmannessa luvussa esitellään tutkimuksen taustat sekä

vastaajien taustatiedot tutkimuksen pohjaksi. Neljännessä luvussa tarkastellaan tutkimuksen tuloksia sekä syvennyttään tarkemmin kulttuurituottajan työympäristöön ja työllistymismahdollisuuksiin. Viimeisessä luvussa kokoan yhteen tutkimuksen pohjalta tehtyjä johtopäätöksiä. Pyrin myös tuomaan esille mielestäni tärkeimpiä kehityskohteita sekä tarjoamaan konkreettisia parannusehdotuksia koulutusohjelman liiketoimintaopintoja silmällä pitäen.

Opinnäytetyöni toimeksiantajana toimi Taide- ja kulttuurialojen ammattijärjestö TAKU ry, joka toimii kulttuurialan edunvalvojana turvaten ja parantaen jäsenten kunnollisia työsuhteita ja oikeudenmukaista palkkatasoa. TAKU toimii myös vahvasti yhteistyössä kulttuurituotannon koulutusohjelmien kanssa edistäen koulutusta ja tukien opiskelijoita erilaisissa opiskelijaprojektuissa ja tapahtumissa. (TAKU ry [viitattu 5.4.2018]). TAKU sopi erittäin hyvin opinnäytetyöni toimeksiantajaksi, sillä heiltä löytyy paljon tietoa kulttuurituottajan muuttuvasta työelämästä sekä yrittäjyydestä ja freelancer-työstä.

2 MIKÄ KULTTUURITUOTTAJA?

2.1 Kulttuurituottaja ammattina

Kulttuurituottajan tehtävänkuva on hyvin laaja ja se riippuu myös siitä työskenteleekö hän kulttuuritapahtumassa, elokuvatuotannossa, radiossa tai esimerkiksi kunnan kulttuuripalveluissa. Yhteistä näille jokaiselle on kuitenkin se, että kulttuurituottajan tulee olla tietoinen kaikesta ympärillä tapahtuvasta. Tuottaja ei itse luo taidetta, vaan työn ydin on otollisten olosuhteiden luominen muiden toiminnalle sekä esteiden eliminointi ja riskien ennakointi. Hänen tulee hallita useita laajoja kokonaisuuksia, kuten esimerkiksi taloushallinto, markkinointi sekä projektinhallinta.

Kulttuurituottajana olet kulttuurialan multiosaaja, jonka asiantuntemus on suurta valttia kulttuuripalvelujen ja –tuotantojen toteuttamisessa. Kulttuurituottajana ymmärrät taustatyön, käytännön työn ja luovuuden merkityksen onnistuneen lopputuloksen saavuttamiseksi. (SeAMK [viitattu 1.3.2018].)

Tämän päivän kulttuurituottajan ammatti on etsinyt muotoaan jo vuosikymmeniä ja jatkaa muotoutumistaan vielä jatkossakin. Kulttuuri on ottanut vaikutteita muutoksista eri elämän osa-alueilla niin taloudessa, politiikassa, lainsäädännöissä kuin esimerkiksi digitalisaatiossa. Yhteiskunta on jatkuvassa muutostilassa ja uusia muutosiimiä eli megatrendejä syntyy päivittäin. Ja sosiaalisen median ansiosta ne leviävät nopeammin kuin koskaan aikaisemmin.

Kulttuurituotannon ammattikorkeakoulutasoisen koulutusohjelman taustalla on 1970-luvulla aloitettu kansalaisopiston kulttuurisihteerien koulutus. Kulttuurisihteerin ammatti on ollut hyvin sidonnainen kulttuurihallinto- ja palvelujärjestelmän rakentamiseen 1970-luvun lopulta alkaen. Kun perinteisesti kulttuurisihteereitä työllistäneet kunnat kohtasivat kuntakehityksen mukanaan tuomia uusia toimintamuotoja ja -tapoja, joiden johdosta kulttuurisektorin virkoja lakkautettiin ja yhdistettiin muihin kunnan tehtäviin, ajautui myös kulttuurisihteerin ammatti muutoksen pyörteeseen ja ensimmäiset tuottajat tulivat kuntasektorin ammattinimikkeiden joukkoon 1990-luvun puolivälissä. (Halonen 2011, 19.)

Vaikka varsinainen kulttuurituottaja-nimike otettiin käyttöön vasta 2000-luvulla, aloitettiin ensimmäinen ammattikorkeakoulutasoinen kulttuurituotannon koulutus Suomessa jo 1992, kun Arts/Cultural Management -koulutus aloitettiin Jyväskylän yliopiston yhteiskuntapolitiikan laitoksella ja Sibelius-Akatemian täydennyskoulutuskeskuksessa. (Halonen 2012, 29-30.) Vuonna 1997 Suomen kulttuurisihteerit ry muutti nimensä Taide- ja kulttuurialojen ammattijärjestö TAKU ry:ksi (Halonen 2011, 20).

Tänä päivänä kulttuurituotannon koulutusohjelman ammattikorkeakoulututkinnon voi suorittaa neljässä ammattikorkeakoulussa; Humanistinen ammattikorkeakoulu, Metropolia ammattikorkeakoulu, Seinäjoen ammattikorkeakoulu ja Yrkeshögskolan Arcada. Koulutus on laajuudeltaan 240 opintopistettä ja opintojen kesto on neljä vuotta. Opiskelijat valmistuvat kulttuurituottaja (AMK) -tutkintonimikkeellä. Euroopalaisella korkeakoulualueella tämä tutkinto on ensimmäisen syklin bachelor-tason tutkinto. (Opintopolku [viitattu 1.3.2018].)

Kulttuurituotannon ylempää ammattikorkeakoulututkintoa (Kulttuurituottaja ylempi AMK) voi opiskella Seinäjoen ammattikorkeakoulussa sekä Metropolia ammattikorkeakoulun ja Humanistisen ammattikorkeakoulun yhteistoteutuksena Helsingissä. Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon laajuus on 60 opintopistettä ja opintojen suunniteltu kesto on 1,5 vuotta. Hakukelpoisuudeksi vaaditaan soveltuva korkeakoulututkinto, joita ovat esimerkiksi kulttuurituottaja (AMK), tradenomi (AMK) ja humanististen tieteiden kandidaatti ja maisteri. Lisäksi hakukelpoisuuteen vaaditaan kolmen vuoden työkokemus alalta. Kulttuurituottaja YAMK -tutkinto-ohjelman lisäksi Oulun seudun ammattikorkeakoulu ja Turun ammattikorkeakoulu tarjoavat Kulttuurialan ylempää AMK-tutkintoa, joka on laajuudeltaan 60 opintopistettä ja opintojen kesto on yhdestä kahteen vuotta. (Opintopolku [viitattu 1.3.2018].)

2.2 Kulttuurituottajan osaamisvaatimukset

Kulttuurituottajan tehtävä on pitää kaikki langat, joista tuotanto koostuu, käsissään ja ymmärtää eri osa-alueita sekä niiden toimintaa. Tämä heijastuu myös kulttuurituotannon koulutusohjelman opetussuunnitelmiin, sillä opetus ei keskity vain yksittäisiin osa-alueisiin vaan pyrkii antamaan valmiudet toimia työtehtävissä, joissa eri

alojen ja toimintaympäristöjen ymmärtäminen on edellytys työnteolle. Tuottaminen edellyttää aina hyvää stressinsietokykyä, joustavuutta, monipuolista osaamista, sosiaalista pääomaa, liiketoiminnallista ajattelua sekä ymmärrystä taide- tai muun tuottamisen muodon ominaispiirteistä. (Backman & Rapo 2014, 10-11.)

Tässä luvussa tullaan käsittelemään kulttuurituottajan työnkuvan tärkeimpiä osaamisvaatimuksia. Kulttuurituottaja osaamisvaatimukset koostuvat useista eri osa-alueista. Kulttuurituotannon koulutusohjelma on määritellyt ydinosaamisalueiksi kulttuurituotannon toimintaympäristön sisällön ja rakenteen tuntemuksen, liiketoimintaosaamisen sekä tuotantoprosessien hallinnan ja kyvyn kehittää niitä. (Björkqvist 2011, 10.)

Osaamisvaatimukset ovat hyvin laaja-alaisia ja usein ne lomittuvat päällekkäin, kuten esimerkiksi markkinointi, liiketoiminta ja projektinhallinta. Tästä syystä niiden rajaaminen on haastavaa eikä aina yksiselitteistä. Osaamisvaatimusten määrittelyssä on hyödynnetty vahvasti Elina Saksalan Tuottajan käsikirja -teosta (2015).

2.2.1 Projektinhallinta

Projektilla tarkoitetaan kertaluontoista hanketta, jolla on alku- ja loppupiste, määrätyt resurssit, yksiselitteiset tavoitteet ja oma organisaatio. Tämä voi olla yksittäinen tapahtuma, äänilevytuotanto, uuden pelin luominen tai esimerkiksi yksityinen tapahtuma, kuten häät tai valmistujaiset. (Saksala 2015, 169.)

Projektilla on aina tilaaja tai omistaja, joka määrittää tavoitteen, aikataulun, resurssit ja sisällön. Ohjelma- ja tapahtumahankkeissa projektinvetäjä on tuottaja, jonka tehtävänä on pysyä tavoitteissa, aikataulussa ja resurssien rajoissa sekä johtaa työryhmää. Projektivetäjänä tuottaja toimii samanaikaisesti innostajana, neuvottelijana, suunnittelutyön vetäjänä, ongelmanratkaisijana ja talousvastaavana. Hän toimii myös yhteyshenkilönä tilaajan ja työryhmän välillä. Projektivetäjän osaamisvaatimukset ovat monelta osin täysin samat kuin esimerkiksi tapahtumatuottajan. (Saksala 2015, 170.)

Projektinhallinta lähtee liikkeelle tavoitteesta, jonka saavuttamiseksi ollaan valmiita tekemään töitä. Jotta projekti onnistuu parhaalla mahdollisella tavalla, on se jaettava

vaiheisiin. Vaiheita ovat muun muassa suunnittelu, toteutus ja testaus. Onnistunut projekti saavuttaa tavoitteen halutulla laadulla, aikataululla ja kustannusresursseilla. (Pulkkanen, 4 [viitattu 5.4.2018].)

Projektissa kulttuurituottajan vastuulla on tavoitteissa ja annettujen resurssien rajoissa pysyminen. Projektissa voimavaroja eli resursseja ovat henkilökunta, osaaminen, aika sekä budjetti. Tuottajan tulee tehdä realistinen työsuunnitelma, jossa hän arvioi näiden riittävyyden suhteessa projektin tavoitteisiin. Tuottajan on osattava jakaa projekti vaiheisiin niin että hän on tietoinen kaikista työvaiheista ja pystyvä minimoimaan mahdolliset odotusajat. (Saksala 2015, 172-176.)

Riskien tunnistaminen ja ennakointi ovat oleellinen osa tuottajan työnkuvaa. Oli kyseessä tapahtumatuotanto, elokuvatuotanto tai managerointi tulee kulttuurituottajan pystyä ennakoimaan sekä hoitamaan mahdollisia kriisitilanteita. Projektissa nämä voivat olla esimerkiksi aikataulussa pysyminen ja sopimusten tai henkilöstön muutokset. (Saksala 2015, 174-175.)

Saksalan (2015, 175) mukaan projektinvetäjänä toimiminen vaatii paljon paitsi osaamista myös tuottajan henkisiä resursseja. Onkin tärkeää, että tuottajaa ymmärtää oman jaksamisensa ja pystyy delegeoimaan. Kun työryhmä koostuu osaavista ihmisistä, joiden välillä on molemminpuolinen luotto, voi tuottaja keskittyä omiin tehtäviinsä.

Suuri osa tuottajan työstä on viestintää. Viestintää tilaajan, työryhmän ja yhteistyökumppanien kanssa. Tuottajan tulee olla tietoinen kaikista muutoksista ja pystyä vastaamaan tilaajan mahdollisiin kysymyksiin. Tästä puhutaan lisää myöhemmin viestintä ja johtaminen -luvussa. On myös tärkeää, että tuottaja hallitsee tiedotuksen ja markkinoinnin, joilla tarkoitetaan kaikkea mitä projektista näkyy ulkopuolisille. On oleellista, että tuottaja tekee markkinointisuunnitelman, jonka ansiosta markkinointi on mahdollisimman kohdennettua ja tehokasta. Myös tähän perehdytään tarkemmin myöhemmin markkinointiosaaminen-luvussa. (Saksala 2015, 176-177.)

Onnistunut projektinhallinta tarkoittaa siis hyvää suunnittelua, luotettavaa työryhmää ja yhteistä päämäärää. Projektijohtajana kulttuurituottajan tulee ylläpitää ryhmähenkeä, opastaa tarvittaessa sekä kommunikoida aktiivisesti eri sidosryhmien välillä. (Pulkkanen, 13 [viitattu 5.4.2018].)

2.2.2 Markkinointiosaaminen

Tapahtuman, tuotteen tai taiteilijan markkinointi ei ole vain tiedotusta, markkinointia ja myyntiä. Keskiössä on tuotteen ja potentiaalisen kohderyhmän välinen suhde eri näkökulmista: mainostaminen, tiedon lisääminen, asiakaspalvelu, myyntiprosessi ja jatkuvuudesta huolehtiminen. Markkinoinnilla pyritään luomaan pysyviä ja kestäviä asiakassuhteita sekä vastaamaan kysyntään.

Saksalan (2015, 187) mukaan tuottajan markkinointiosaaminen koostuu kolmesta kohdasta:

- Toimijan strateginen suunnittelu: mitä me olemme, mitä me teemme, mihin me pyrimme?
- Markkina- ja kuluttajatutkimus: minkälaisessa ympäristössä toimimme, mitä kuluttajat haluavat?
- Keskeisten markkinointikeinojen käyttö ja yhteen sovittaminen, jotta mahdolliset asiakkaat saavat tietää toiminnastamme.

Tällä tarkoitetaan, että tuottajan tulee pystyä määrittämään oma tuotteensa, löytämään kyseisen tuotteen kysyntä tai muokkaamaan tuotetta, jotta se vastaa alueella vallitsevaan kysyntään sekä hyödyntämään erilaisia markkinointikeinoja, joiden avulla tavoittaa asiakaskunta. Parhaimmassa tapauksessa tuottaja pystyy ennakoimaan tulevaa ja luomaan jotain uutta ja innovatiivista ennen kilpailijoitaan ja näin vastaamaan asiakkaiden odotuksiin ennen muita. (Saksala 2015, 187-188.)

Tärkeä osa kulttuurituottajan markkinointiosaamista on myös brändinhallinta eli tuotteiden tai henkilöiden aineettomista ominaisuuksista muodostuneet kokonaisvaltaiset mielikuvat (Saksala 2015, 188). Esimerkiksi Flow-festivaali kertoi vuonna 2015 vahvistaneensa brändiään, jotta lippuja saataisiin myytyä runsaammin jo ennen kuin esiintyjä on edes julkaistu. Flown markkinointipäällikkö Milla Valjus listasi Flown brändiin kuuluvan laatu, monialaisuus, edelläkävijyys ja kansainvälisyys. Brändin rakentamiseen on laitettu rahaa ja sitä uudistetaan säännöllisin väliajoin uusien yhteistyökumppanien avulla. Flow onkin nostanut kävijämääränsä yli 15-kertaiseksi reilun kymmenen vuoden aikana. (Simola 2015.)

Onnistuneen brändin luominen vaatii tunnettavuuden lisäämistä, tuotteen laadukkuutta muihin vastaavanlaisiin, positiivisia miellelyhtymiä tuotteen ympärillä sekä uskollisten asiakkaiden luomista. Brändi siis luodaan tietoisesti, mutta se ei riitä jos brändin antamia lupauksia ja mielikuvia ei pystytä toteuttamaan. (Saksala 2015, 188.)

Markkinointikeinoja löytyy laidasta laitaan, sillä on olemassa painettua materiaalia, sosiaalinen media, maksettuja mainoksia, messuja sekä esimerkiksi PR-tuotteita, joilla lisätää tuotteen ja brändiin tunnettavuutta. Tuottajan tuleekin osata tehdä asiakassegmentointi, jolla kohderyhmä määritellään. Näin markkinointi saadaan kohdennettua tarkasti oikealle kohderyhmälle ja markkinointikeinot voidaan valita sen mukaan, miten juuri kyseinen kohderyhmä tavoitetaan helpoiten. (Saksala 2015, 191.)

2.2.3 Viestintä ja johtaminen

Kulttuurituottaja toimii yhteyshenkilönä usealle eri toimijalle samanaikaisesti ja on tuotannossa vastuussa useista eri osa-alueista. Sanonta ”Monta rautaa tulella” kuvaa hyvin kulttuurituottajan työtä. Tästä syystä tuottajan onkin omattava tiettyjä luonteenpiirteitä, kuten organisointikyky, järjestelmällisyys sekä stressinsietokyky. Tärkeää tuottajalle on myös ymmärtää oman jaksamisen rajat, sillä uupuminen ja burnout ovat hyvin yleisiä käsitteitä kulttuurituottajien keskuudessa.

Tämän lisäksi tuottajalta odotetaan erinomaisia vuorovaikutustaitoja. Vuorovaikutustaidoilla tarkoitetaan taitoa kuunnella, argumentoida, osoittaa tukea, ylläpitää keskustelua sekä pitää puheenvuoroja (Kostiainen 2005). Saksalan (2015, 51-52) mukaan tuottajan on osattava kuunnella ja arvostaa muita, mutta samaan aikaan hänen on pystyttävä tekemään nopeita, itsenäisiä päätöksiä. Kulttuurituottajalta odotetaan tasapuolisuutta sekä erilaisuuden hyväksyntää (Saksala 2015, 58-60).

Työnjohtajana tuottajalta vaaditaan tunneälyä, eli kykyä havaita tunteita itsessä sekä muissa ja hallita omia ja työyhteisön jäsenissä ilmeneviä tunnetiloja. ”Motivoimalla, inspiroimalla ja kannustamalla johtaja vapauttaa henkilöstön piilevät voimavarat ja luovan osaamisen” toteaa Saksala.

Tuottajan toimiessa työnjohtajana asiantuntijaorganisaatioissa ei johtaminen tapahdu yleensä perinteisellä johtamistavalla, jossa alaisille kerrotaan mitä heidän tulee tehdä (Saksala 2015, 41). Saksala (2015, 43) kuvaakin tuottajaa työnjohtajana palveluammattiksi, jossa tuottajan keskeinen tehtävä on mahdollistaa työyhteisön jäsenten tehokas ja mielekäs työskentely ja heidän hyvinvointinsa. Asiantuntijaorganisaatioissa vallan ja vastuun tulee olla tasapainossa ja keskinäinen luottamus on isossa osassa.

Vuonna 2012 Suomen museoliitto osallistui seitsemän eurooppalaisen kulttuurialan organisaation kanssa EU-projektiin (CREA.M - Creative blended mentoring for cultural managers), joka pyrki kartoittamaan kulttuurialalla tarvittavaa osaamista eri sidosryhmien kanssa. Eurooppalaisessa tutkimuksessa kulttuurituottajan käytännöntaitojen, kuten projektinhallinnan, talousosaamisen ja laajan kielitaidon lisäksi esille nousivat luonteenpiirteet: uteliaisuus, oppimishalu sekä innostus työtä kohtaan. Myös kykyä verkostoitua pidettiin tärkeänä valttikorttina kulttuurituottajalle, sillä usein vapaat työpaikat täytetään valmiiden verkostojen kautta eikä niinkään julkisella työpaikkahauulla. (Rajavuori 2012.)

2.2.4 Liiketoimintaosaaminen ja yrittäjyys

Liiketoiminnalla tarkoitetaan kaupallista tai teollista toimintaa, jonka tarkoituksena on ansaita rahaa ja/tai ylläpitää toimintaa. Liiketoiminnan tavoitteena on tuottaa voittoa, jota syntyy, kun tuotot ovat suuremmat samalla aikavälillä kuin kustannukset. (YVI [viitattu 8.3.2018].) Kulttuurikentällä tuottajan on ymmärrettävä, miten liiketoiminnasta saadaan kannattavaa, sillä kulttuuritapahtumien, elokuvatuotantojen ja mainostoimistojen jatkuvuudelle on elintärkeää, että liiketoiminta on kannattavaa.

Kannattava liiketoiminta vaatii kysynnän ja olemassa olevan asiakaskunnan. Jos kysyntä ja tarjonta eivät kohtaa, on liikeideaa muokattava tai vastaavasti löydettävä uusi asiakaskunta asiakassegmentoinnilla. (Ahola, Katajarinne, Parkkola & Pikala 2014, 20.) Jotta tuotot olisivat suuremmat kuin menot, on tuottajan osattava myydä, markkinoida ja brändätä tuotetta (Ahola, Katajarinne, Parkkola & Pikala 2014, 41). Tästä puhuttiin aiemmin markkinointiosaaminen-luvussa.

Ennen markkinoille vientiä on kuitenkin liikeidea tai esimerkiksi oma graafinen osaaminen muutettava myytäväksi tuotteeksi tai palveluksi. Tätä kutsutaan tuotteistamiseksi ja sen avulla asiakkaalle on selvää, mistä tuotteessa on kyse ja mitä hyötyä siitä on. (Ahola, Katajarinne, Parkkola & Pikala 2014, 22.) Tuotteistamisen tavoitteena on saada aikaan toimiva, vaikuttava ja oikeaan aikaan tarjottu sekä asiakastarpeisiin pohjautuva tuote tai palvelu (Akavan erityisalajat 2017, 40). Tuotteistaminen on osa palvelumuotoilua, jonka tarkoitus on tuotteen tai palvelun innovointi, suunnittelu ja kehittäminen (Aalto PRO [viitattu 8.3.2018]).

Osana palvelumuotoilua on tuotteen tai palvelun hinnoittelu. Hinta on merkittävin yksittäinen osatekijä kannattavuuden muodostamisessa ja onnistunut hinnoittelu näkyy suoraan yrityksen menestyksessä. Hinta on palvelun arvon mittari ja muodostaja, kannattavuuden tekijä sekä markkinoinnin kilpailukeino. Hinnoittelun määrittelyssä tulisi hyödyntää hinnoittelun vaikuttavia tekijöitä, joita ovat asiakkaiden maksukyky, kilpailijoiden hinnat, yrityksen tavoitteet ja brändi, verot ja maksut, kysynnän ja tarjonnan suhde sekä palvelun laatu ja sisältö. (Akavan erityisalajat 2017, 40-41.)

Kulttuurialan työelämä on monimuotoista ja merkittävä osa työllistymismahdollisuuksista on vakiintuneiden työnantaja organisaatioiden ulkopuolella. Tyypillisesti taide- ja media-alan työsuhteet ovat luokiteltu epätyypillisiksi ja työllistyminen tapahtuukin usein freelancer-tyyppisissä työsuhteissa tai yrittäjämäisesti olemassa olevien kontaktien kautta. Kulttuurialan työpaikkoja ei ole juurikaan tarjolla ja kulttuurituottajalla tuleekin olla valmius työllistää itse itsensä eli luoda työtä sinne, missä sitä ei vielä ole. (Juppi & Tanskanen 2017, 7.)

Opetus- ja kulttuuriministeriö julkaisi vuonna 2015 Yrittäjyyden ja yrittäjämäisen asenteen tukeminen suomalaisissa korkeakouluissa -selvityksen, jossa nousi selvästi esille, että ammattikorkeakoulut olivat edellä yrittäjyyden tukemisessa. Yrittäjämäisen ammattikorkeakoulun luokkaan ylsivät Turun ammattikorkeakoulu, Satakunnan ammattikorkeakoulu, Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Laurea-ammattikorkeakoulu, Oulun ammattikorkeakoulu, Kajaanin ammattikorkeakoulu, Humanistinen ammattikorkeakoulu ja Centria-ammattikorkeakoulu. Yrittäjämäisen ammattikorkea-

koulun piirteitä olivat muun muassa: yrittäjyys on keskeinen osa ammattikorkeakoulun strategiaa, yrittäjyyden edistymistä seurataan ja arvioidaan sekä yrittäjyydestä kiinnostuneille tarjotaan tukea yrityksen perustamisessa.

Kulttuurialalla yritysten lähtökohta on lähes poikkeuksetta oma osaaminen. Yrityksen tuotteet ja palvelut voivat pohjautua joko koulutuksen ja työkokemuksen tai harrastuksen kautta hankittuun ammattitaitoon. Osa yrittäjistä hoitaa laajasti erilaisia toimeksiantoja, kun taas osa keskittyy kapeampaan erikoisalaan. (Akavan erityisalut 2017, 65.)

Yritystoiminta on luovilla aloilla periaatteessa samanlaista kuin muillakin. Sen tarkoitus on tuottaa voittoa. Selkeitä eroja kuitenkin löytyy. Luovilla aloilla yrittäjä ei yleensä tule mukaan valmiiksi kilpailluille markkinoille samalla tuotteella, niin kuin useammilla muilla aloilla. Liikeidea on siis yleensä uusi ja ennennäkemätön. Luovien alojen yrittäjälle ominainen piirre onkin luovuus, oivaltavuus ja uskallus tehdä niin kuin sydän sanoo. (Johansson 2014.)

Alan ylikoulutustilanne helpottuu koulutuspaikkojen vähennyksen myötä, mutta olemassa olevista työpaikoista on silti lähivuosinakin kova kilpailu. Tulevien tapahtumatuotannon ammattilaisten on siksi tarpeen kyetä myös luomaan itse omat työpaikkansa. (Palomäki 2014.)

Sopimustoiminnan ja lainsäädännön hallitseminen on kulttuurialan yrittäjälle usein haasteellista, vaikkakin välttämätön taito. Tekijänoikeuskysymykset ovat aiempaa tärkeämmässä roolissa, ja niistä huolehtiminen on jokaisen omalla vastuulla. (Akavan erityisalut 2017, 66). Tämän lisäksi kulttuurituottajan on ymmärrettävä useita erilaisia lainsäädäntöjä kuten esimerkiksi sopimus- ja työoikeus, jolla tarkoitetaan muun muassa työsopimuksesta ja työturvallisuudesta huolehtimista (Saksala 2015, 221-223.)

2.2.5 Talousosaaminen

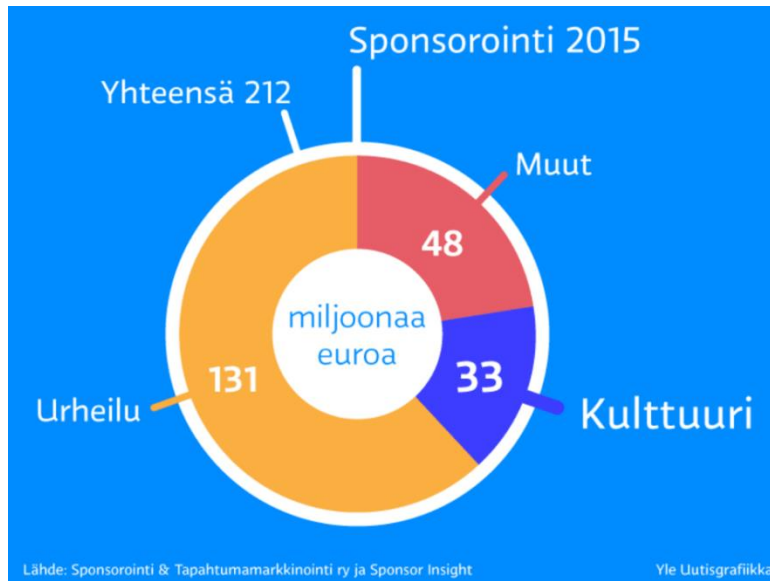
Talousosaaminen on merkittävä liiketoimintaosaaminen osa-alue ja tämän takia se on mainittu erikseen omana lukunaan. Oli kyseessä millainen tuotanto tahansa, on kulttuurituottaja vastuussa budjetin eli talousarvion suunnittelusta ja valvonnasta.

Tuottaja tulee osata tehdä realistinen tulo- ja menoarvio sekä hankkia tarvittava rahoitus.

Vuoden 2017 Talousarvioesityksen pohjalta opetus- ja kulttuuriministeriö voi tuki kulttuuri- ja taidelaitosten toimintaa 462 miljoonalla eurolla ja tästä summasta 233 miljoonaa oli rahapelitoiminnan voittorahoja. Valtionosuutta ja -avustusta saivat muun muassa museot, teatterit, orkesterit ja kuntien kulttuuritoiminta. (Valtiovarainministeriö 2016.)

Valtiontuen lisäksi avustusta voi hakea tiedettä ja taidetta tukevilta yksityisiltä säätiöiltä, joita Suomessa oli vuonna 2014 noin 2800 ja joiden yhteenlaskettu varallisuus oli yli 11 miljardia euroa. Tuottajan onkin osattava kirjoittaa lyhyitä ja ytimekkäitä apurahahakemuksia, jotka erottuvat tuhansien hakijoiden joukosta. (Saksala 2015, 208.)

“Kulttuurilaitokset käyvät kovaa kisaa sponsoreista - julkisella tuella ei enää elä” näin toteaa toimittaja Jonne Aromaa (2016). Kulttuurikentän yritysysteistyö onkin muuttunut paljon kahden viime vuosikymmenen aikana. Aromaan (2016) mukaan ala on ammattimaistunut ja jäntevöitynyt. Useat merkittävät taidelaitokset ja kulttuuritapahumat ovat palkanneet työntekijän, joka on erikoistunut yritysysteistyöhön. Nykyään yhteistyö ei välttämättä ole enää vain rahallista vaan mukana on brändien muokkaaminen sponsorin sekä sponsoroitavan kohteen puolelta. Tuottajan tehtävä onkin löytää ne kaikkein sopivimmat ja kannattavimmat yhteistyökumppanit kyseessä olevan tuotannon kannalta. Vuonna 2015 Suomessa käytettiin sponsorointiin 212 miljoonaa euroa, josta kulttuurille meni 33 miljoonaa (Kuvio 2).

Kuvio 1. Sponsorointi vuonna 2015.
(Aromaa 2016).

Kärkkäinen ja Tamminen (2017) ovat määritelleet sponsoroinnin ja yritys yhteistyön välisen eron. Heidän mukaansa yritys yhteistyö on pitkäkestoisempaa, aidosti vuorovaikutteista sekä selvästi molempia hyödyttävää. Esimerkiksi vuonna 2017 Oy Karl Fazer Ab teki yritys yhteistyötä Seinäjoki Festivals oy:n kanssa, jonka seurauksena toteutettiin Kismet Kiss Cam -kilpailu, jossa Instagramissa pystyi osallistumaan #KismetProvinssi Provinssi-festivaalien lippupaketin arvontaan (Seinäjoki Festivals oy 2017). Sponsoroinnissa kyse on ennemminkin esimerkiksi rahallisesta tukemisestä kuin yhteistyöstä ja siinä tuotantotaho on selvästi ilmaissut mitä he haluavat ja mitä se tulisi sponsorille maksamaan.

Budjettia suunniteltaessa on kulttuurituottajan osattava laskentatoimen perusteet eli sekä kyettävä analysoimaan taloudellisia riskejä, hankkimaan rahoitusta sekä laatimaan tilityksiä ja tilinpäätöksiä. Laskentatoimen perusteilla tarkoitetaan kirjanpitoa, palkkioiden ja laskujen maksamista sekä muun muassa ulkopuolisen toimijan laskutusta. (Saksala 2016, 211.) Moni luovien alojen toimijoista kokee talousasiat haastavina ja useat isommat organisaatiot ovat ulkoistaneet taloushallintonsa esimerkiksi tilitoimistoille. Ulkoistamisen tarkoituksena on parantaa liiketoiminnan kustannustehokkuutta, kilpailukykyä ja kannattavuutta keskittymällä ydintoimintaan (Järvinen, Kyytsönen & Olkkola 2011, 61.)

2.2.6 Taiteen kentän tuntemus

Kulttuurituottajalta vaaditaan tietämystä kulttuurista sekä eri taiteenaloista, jotta hän tunnistaa eri taiteenalojen erityispiirteet, rakenteet, toimintamallit sekä pystyy hyödyntämään ja huomioimaan niitä ammatillisessa toiminnassaan, kuten markkinoinnissa ja hinnoittelussa. Tuottajan odotetaan myös kykenevän keskustelemaan eri taiteenalojen merkityksestä sekä asemasta yhteiskunnassa. (Humak 2013, 15).

Björkqvstin (2011, 10) mukaan kulttuurituottajan erityisosaamista on laaja-alaisuus, johon on yhdistetty oma ainutlaatuinen osaaminen. Jokaisen kulttuurituottajan henkilökohtainen polku on erilainen ja usein tuottajalla on esimerkiksi vahva osaaminen tietystä toimintaympäristöstä tai taiteenlajista.

Eri taiteenalojen lisäksi tuottajan on oltava tietoinen luovien alojen lainsäädännöistä. Esimerkiksi tapahtumatuottajan on hallittava erilaisia lupa-asioita kuten ilmoitus yleisötilaisuudesta, turvallisuus-, pelastus- ja jätehuoltosuunnitelma, melulupa sekä erilaisia myyntilupia kuten esimerkiksi anniskelulupa (Tampereen kaupungin tapahtumatoimisto [viitattu 8.3.2018]).

3 OPETUSSUUNNITELMAT

Tässä luvussa tullaan tarkastelemaan liiketoimintaosaamisen osuutta kulttuurituotannon koulutusohjelman opetussuunnitelmassa lukuvuonna 2017-2018. Tarkastelussa ovat Humanistinen ammattikorkeakoulu, Metropolia ammattikorkeakoulu, Seinäjoen ammattikorkeakoulu ja Yrkeshögskolan Arcada. Liiketoimintaosaaminen on määritelmänä hyvin laaja ja useat kulttuurituotannon kurssit ovat sidoksissa toisiinsa, joten rajaaminen oli haastavaa. Liiketoimintaosaamisen määrittelyyn on käytetty apuna tässä asiayhteydessä Humanistisen ammattikorkeakoulun Luovuus ja liiketoiminta -työkirjaa (2014). Tarkemmin liiketoimintaosaamisen määritelmää on avattu ensimmäisessä luvussa.

3.1 Humanistinen ammattikorkeakoulu

Humanistinen ammattikorkeakoulu (Humak) aloitti ensimmäisen kulttuurituotannon koulutusohjelmansa vuonna 1998 (Halonen 2012, 30). Tällä hetkellä kulttuurituotannon opintoja (AMK) tarjotaan Humakin kolmessa alueyksikössä: Jyväskylällä, Turku ja Pääkaupunkiseutu, mutta syksyllä 2018 aloitusryhmää ei ole Pääkaupunkiseudun yksikössä. Humak on ainut Suomen ammattikorkeakouluista, jossa kulttuurituotannon opintoja on mahdollista opiskella monimuotototeutuksella. Humakin kulttuurituotannon opetussuunnitelma on pysynyt samana vuodesta 2013 lähtien, mutta syksyllä 2018 voimaan tulee uusi opetussuunnitelma, joka on käytössä vuoteen 2024 asti (Humak a [viitattu 30.3.2018].)

Humakin opetussuunnitelmassa kaikille kulttuurituotannon opiskelijoille yhteisiä opintoja on 200 opintopisteen edestä. Ensimmäisen vuoden opinnoissa keskitytään kulttuurituottajan työn ja kulttuurituotantoprosessin perusteisiin sekä suoritetaan ensimmäinen harjoittelu. Toisena vuonna opintojen tavoite on vahvistaa opiskelijan kulttuurin toimintaympäristön tuntemusta sekä liiketoimintaosaamista. Kolmannen vuoden opinnot keskittyvät innovaatiotoiminnan perusteisiin ja käytännön toteutukseen sekä aiemmin opittujen tietojen syventämiseen. Loput 40 opintopistettä suoritetaan vapaasti valittavilla opinnoilla sekä eriytyvillä suuntautumisopinnoilla. Eriy-

tyvien suuntautumisopintojen vaihtoehdot ovat kulttuuri liiketoimintana, tapahtuma-tuotannon kehittäminen sekä tuottaja yhteiskunnallisena toimijana. Opintojen neljäs vuosi rakentuu suuntautumisopintojen ympärille (Humak 2013, 5).

Humanistisen ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmassa on lukuvuonna 2017-2018 kaikille yhteisiä liiketoimintaosaamista käsitteleviä kursseja 60 opintopistettä (Taulukko 1).

Taulukko 1. Liiketoimintaopinnot Humanistisen ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmassa lukuvuonna 2017-2018. (Humak, 6).

	Projektinhallinta	Markkinointi-osaaminen	Palvelumuotoilu	Lainsäädäntö	Taloushallinto	Yrittäjyys	Syventävät suuntaumaopinnot	Eriytyvät suuntaumaopinnot
1. vuosi		Viestintätaidot (5 op.)						
2. vuosi	Projektitoiminta (5 op.)	Markkinointi (5 op.)	Tuotteistaminen (5 op.)	Tuottajan lakitieto (5 op.)	Taloussuunnittelu (5 op.)	Yrittäjyys (5 op.)		
				Kulttuuripolitiikka (5 op.)	Talouden toimintamekanismit (5 op.)			
					Toiminnan ja rahoituksen suunnittelu (5 op.)			
3. vuosi							Liiketaloudellinen osaaminen (10 op.)	
4.vuosi								Kulttuuri liiketoimintana (20 op.)
Kaikille yhteisiä opintoja	60 op.							

Perusopinnot, joista osaamisen pohja rakentuu, sijoittuvat Humakin opetussuunnitelmassa kahdelle ensimmäiselle vuodelle. Liiketoimintaopintojen kohdalla perusopintoihin kuuluvat projektinhallinta, markkinointiosaaminen, tuotteistaminen, lakitieto, talousosaaminen sekä yrittäjyys.

Markkinointiosaaminen tarkoittaa muun muassa eri markkinointikanavien tunnistamista ja hyödyntämistä sekä markkinointisuunnitelman laatimista. Palvelumuotoiluun opiskelija tutustuu tuotteistaminen-kurssilla, jonka aikana käydään läpi palveluprosessien analysointia, arviointia ja kehittämistä sekä asiakaslähtöisyyden palvelumuotoilussa ja tuotteistamisessa. Lakitiedon kursseilla käsitellään sopimusoi-keutta, immateriaalioikeuksia sekä asiantuntijapalveluiden hyödyntämistä näillä

osa-alueilla. Humakin kulttuurituotannon opinnoissa tutustutaan myös kulttuurialan yritysten toimintaympäristöön ja markkinoihin sekä yritysten ansaintamalliin ja yritystoiminnan rahoitukseen. (Humak 2013, 11-20.)

Taloulosaamiseen tutustutaan laajasti kolmen eri kurssin kautta. Opiskelijan on tarkoitus oppia laatimaan ja toteuttamaan rahoitussuunnitelma sekä hyödyntämään yritysyhteistyötä rahoituksen hankinnassa. Kurssien aikana perehdytään myös kirjanpidon perusteisiin, maksuliikennekäytäntöihin, taloussuunnittelun lainsäädäntöön, verotukseen sekä budjetointiin ja talousseurantaan. (Humak 2013, 18-19.)

Syventäviin suuntautumisopintoihin kuuluva liiketaloudellinen osaaminen -kurssi vahvistaa opiskelijan jo aiemmin kerryttämää osaamista eri osa-alueilla kuten tuoteistamisessa, markkinoinnissa, taloushallinnossa, yrittäjyydessä, verkostoitumisessa ja eettisessä liiketoiminnassa. Kurssi on tarkoitus toteuttaa työharjoitteluna tai projektina jollakin liiketoimintaosaamisen alueella. (Humak 2013, 22.)

Opiskelijan tulee opintojensa aikana valita eriytyvä suuntautumisopintojen vaihtoehto ja yksi vaihtoehtoista on kulttuuri liiketoimintana -kurssi. Kurssin tavoitteena on, että opiskelija pystyy työskentelemään kulttuurituotannon alalla yrittäjänä, työntekijänä tai yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa sekä pystyy rakentamaan ja toteuttamaan yhteistyötä moniammatillisessa ja monialaisessa verkostossa. (Humak 2013, 20-23.) Eriytyviä suuntautumisopintoja ei ole otettu huomioon laskettaessa liiketoimintaopintojen laajuutta kokonaisuudessaan.

NY Start Up on Nuori Yrittäjyys ry:n koulutusohjelma, joka on otettu osaksi Humakin kulttuurituotannon koulutusta Turun ja pääkaupunkiseudun yksiköissä. Koulutus on laajuudeltaan 10 opintopistettä ja sillä voi suorittaa opintoihin kuuluvia liiketoiminnan kursseja. Turussa koulutukseen osallistuvat Humanistinen ammattikorkeakoulu, Turun ammattikorkeakoulu, Turun yliopisto ja Åbo Akademi (Johansson 20.12.2017). Pääkaupunkiseudulla koulutukseen puolestaan osallistuvat Diakonia-ammattikorkeakoulu, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu, Humanistinen ammattikorkeakoulu, Laurean ammattikorkeakoulu, Metropolian ammattikorkeakoulu sekä Taideyliopisto (Johansson 31.3.2017).

Humak Creve on luovien alojen yrityshautomo, josta aloitteleva yrittäjä saa henkilökohtaista tukea sekä konkreettista apua liiketoimintaidean toteuttamiseen. Humak

Creve tarjoaa maksutonta ryhmäneuvontaa sekä Humak Creven luovuus ja liiketoiminta -kurssi, jonka aikana osallistujat keskittyvät oman luovan alan yrityksensä käynnistämiseen. Kurssi kestää koko vuoden jonka aikana osallistujat syventyvät tarkemmin luovien alojen keskeisiin käytännön kysymyksiin (Röksä 2017). Lisäksi Humak Creveen kuuluu maksullinen luovien alojen yrityshautomo, joka on tarkoitettu jo olemassa oleville luovien alojen yrityksille (Humak Creve [viitattu 25.3.2018]).

3.2 Metropolia ammattikorkeakoulu

Ammattikorkeakoulu Metropolia on korkeakouluista kaikkein uusin, sillä se perustettiin vasta vuonna 2007, kun Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia ja EVTEK-ammattikorkeakoulu yhdistyivät. Kulttuurituotannon koulutusohjelma oli kuitenkin olemassa jo ennen Metropolian perustamista, sillä Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia aloitti tutkinto-ohjelman vuonna 1999. (Halonen 2012, 30.)

Kulttuurituotannon koulutus Metropoliaassa on hyvin liiketaloudellisesti painottunutta ja käytännön projektityöskentely on vahvasti läsnä teoreettisen osaamisen kehittämisessä. Koulutusohjelman päämäärä on luoda opiskelijasta kulttuurituotannon perusprosessit hallitseva osaaja, joka on profiloitunut erikoistumisen kautta yksilölliseksi ammattiosaajaksi. (Metropolia [viitattu 21.3.2018].)

Kulttuurituotannon koulutusohjelman opetussuunnitelma sisältää 145 opintopisteen edestä kaikille pakollisia kursseja ja tämän lisäksi opinnoissa on 40 opintopisteen edestä kursseja, joita opiskelija voi valita oman kiinnostuksensa mukaan. Valinnainen opintokokonaisuus tarkoittaa kaikille Metropolian tutkinto-ohjelmille avoimia kurssikokonaisuuksia, jotka päivittyvät joka lukuvuonna tarpeiden mukaan (Metropolia a 2017).

Metropolia ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmassa on siis lukuvuonna 2017-2018 liiketoimintaosaamista käsitteleviä kursseja 80 opintopistettä (Taulukko 2).

Taulukko 2. Liiketoimintaopinnot Metropolia ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmassa lukuvuonna 2017-2018.
(Metropolia [viitattu 21.3.2018]).

	Projektinhallinta	Markkinointiosaaminen	Palvelumuotoilu	Lainsäädäntö	Taloushallinto	Yrittäjyys	Valinnainen opintokokonaisuus
1. vuosi	Projektinhallinta tapahtumatuotannossa (5 op.)	Mediaviestintä ja ammatillinen kirjallinen ilmaisu (5 op.)		Sopimusoikeus (5 op.)	Talous tapahtumatuotannossa (5 op.)		
2. vuosi	Kulttuurialan projektityö (5 op.)	Markkinointiviestintä (5 op.)	Liiketoiminta			Yrittäjyys	
	Itsenäinen projektityöskentely 1 (5 op.)	Tapahtumamarkkinointi ja yritys yhteistyö (5 op.)	Liiketoiminta kulttuurisektorilla (5 op.)		Talous liiketoiminnassa (5 op.)	Yrittäjyys (5 op.)	
3. vuosi	Itsenäinen projektityöskentely 2 (5 op.)				Julkkiset ja yksityiset apurahat (5 op.)		Esimiestyö ja johtaminen (15 op.)
	Itsenäinen projektityöskentely 3 (5 op.)						Asiakaslähtöinen liiketoiminta (15 op.)
4. vuosi	Innovaatioprojekti (10 op.)						Yrittäjyys (15 op.)
	Kaikille yhteisiä opintoja 80 op.						

Metropolian kulttuurituotannon koulutus on hyvin projektilähtöistä ja tämä näkyy myös lukuvuoden 2017-2018 opetussuunnitelmassa, sillä se sisältää projektihallintaosaamisen opintoja yhteensä 35 opintopisteen edestä. Kurssien aikana opiskelija tutustuu projektityöskentelyn eri vaiheisiin ja projektisuunnitelman tekoon. Itsenäiset projektit on tarkoitus suorittaa itsenäisesti työelämän projekteihin osallistumalla. (Metropolia [viitattu 21.3.2018].)

Markkinointiosaamisen kursseilla käsitellään mediakentän tuntemusta, markkinointisuunnitelman tekoa sekä perehtyy markkinoinnin kilpailukeinoihin ja asiakasryhmän segmentointiin. Opintojen aikana tutustutaan myös työlainsäädäntöön, tekijänoikeuden perusteisiin sekä yrittäjyyden merkitykseen yhteiskunnassa ja kulttuuriyrittäjyyden erityispiirteisiin sekä edellytyksiin. (Metropolia [viitattu 21.3.2018].)

Taloulosaamisen kursseilla perehdytään budjetointiin, palkkahallintoon, verotukseen sekä muun muassa yrityksen vaatimiin taloudellisiin puitteisiin. Kurssien aikana syvennytään tarkemmin liiketoimintasuunnitelman tekoon, kirjanpitoon, hinnoitteluun sekä erilaisiin apuraha mahdollisuuksiin Suomessa ja muualla Euroopassa. (Metropolia [viitattu 21.3.2018].)

Kevätlukukaudella vuonna 2018 valinnaisissa opintokokonaisuuksissa oli tarjolla kolme erilaista 15 opintopisteen laajuista liiketoiminta-kurssikokonaisuutta, joilla

kulttuurituotannon opiskelija pystyi halutessaan kehittämään liiketoimintaosaamistaan. Opintokokonaisuudet sisälsivät johtamista eri näkökulmista, tuloksekasta esimiestyötä sekä asiakkaan merkityksen ymmärtämistä eri palvelumuotoilun vaiheissa. Opintokokonaisuuden aikana opiskelijan oli myös mahdollista laatia liiketoimintasuunnitelma omalle liikeideallem monialaisessa ympäristössä. (Metropolia a 2017.) Valinnaisia opintokokonaisuuksia ei ole otettu huomioon kaikille yhteisten liiketoimintaopintojen laskussa.

3.3 Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Seinäjoen ammattikorkeakoulu (SeAMK) on perustettu vuonna 1992 ja kulttuurituotannon koulutusohjelma aloitettiin vuonna 1999 (Halonen 2012, 30). Koulutusohjelma sijoittuu SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri koulutus- ja tutkimusyksikön alle. Vuonna 2014 SeAMK muutti kulttuurituotannon koulutusohjelman sisältöä ja tämän jälkeen kulttuurituotannon opiskelijalla oli mahdollisuus valita opinnoilleen suuntautumisvaihtoehto. Vaihtoehdot suuntautumiselle ovat tapahtumatuottaminen, media-tuottaminen tai visuaalinen tuottaminen. (SeAMK a [viitattu 12.3.2018].)

SeAMK on ainoa korkeakoulu Suomessa, jossa kulttuurituotannon koulutusohjelmaan kuuluu selkeästi opintojen suuntautumisvaihtoehdot. Lukuvuonna 2017-2018 kaikissa suuntautumisvaihtoehdoissa on sama perusopintorunko, joka on kaikille opiskelijoille pakollinen, mutta tämän lisäksi opiskelijoilla on 80 opintopisteen edestä suuntaavia opintoja. Suuntaavat opinnot sijoittuvat tasaisesti neljän opintovuoden ajalle. Syksystä 2018 eteenpäin SeAMKin kulttuurituotannon koulutusohjelmassa ei ole enää mahdollista valita suuntautumisvaihtoehtoa. (SeAMK a [viitattu 12.3.2018].)

SeAMK markkinoi itseään hyvin yrittäjyyshenkisenä ammattikorkeakouluna, jossa jokaisen tutkinto-ohjelman opinnoissa yrittäjyys on vahvasti läsnä. SeAMKista onkin historian aikana valmistunut useita opiskelijoita, jotka ovat perustaneen suuren joukon yrityksiä eri aloille (SeAMK b [viitattu 12.3.2018].)

Seinäjoen ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmassa on siis lukuvuonna 2017-2018 kaikille suuntautumisvaihtoehdoille yhteisiä liiketoimintaosaamista käsitteleviä kursseja 42 opintopistettä (Taulukko 3).

Taulukko 3. Liiketoimintaopinnot Seinäjoen ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmassa lukuvuonna 2017-2018. (SeAMK a [viitattu 12.3.2018]).

	Projektinhallinta	Markkinointiosaaminen	Palvelumuotoilu	Lainsäädäntö	Taloushallinto	Yrittäjyys
1.vuosi	Projektitoiminnan perusteet (3 op.)		Asiakaslähtöisyys suunnittelussa (5 op.)		Budjetointi ja kustannuslaskenta (5 op.)	SeAMK innovaatioviikko (2 op.)
	Johdatus tuotantoihin (3 op.)				Sponsorointi ja yritysysteistyö (5 op.)	
2.vuosi		Markkinointi ja tiedottaminen tuotannossa (5 op.)	Tuotteistaminen ja oheistuotteet (5 op.)	Kulttuurialan sopimusoikeus (3 op.)	Palkkahallinto, verosuunnittelu ja julkiset hankinnat (5 op.)	
			Asiakaspalvelu (2 op.)			
3.vuosi			Palvelumuotoilu (5 op.)		Rahoituslähteet ja apurahat (3 op.)	
4.vuosi				Kulttuurialan immateriaalioikeudet (3 op.)		Yritystoiminta ja yrittäjyys (3 op.)
Kaikille yhteisiä opintoja	42 op.					

SeAMKissa liiketoimintaopinnot sijoittuvat hyvin tasaisesti opintojen ajalle ja kursien sisällössä on otettu erityisesti huomioon palvelumuotoilu sekä taloushallinto. Edellä mainituista kursseista asiakaslähtöisyys suunnittelussa, sponsorointi ja yhteistyö sekä tuotteistaminen ja oheistuotteet kuuluvat suuntautumisvaihtoehtojen opintoihin, ja tästä syystä niitä ei ole otettu huomioon liiketoimintaopintojen kokonaismäärässä.

Projektinhallinnon kursseilla tutustutaan projektin eri vaiheisiin, projektisuunnitelman tekoon sekä muun muassa riskienhallintaan ja projektiviestintään. Palvelumuotoilua käsitellään erilaisten asiakastilanteiden tunnistamisen, palvelutapahtumien vaiheiden ymmärtämisen sekä palvelun laadun osatekijöiden tunnistamisen kautta. Suomen oikeusjärjestelmään, sopimusten kirjoittamiseen ja tekijänoikeuksiin perehdytään myös opintojen aikana. Yrittäjyyteen tutustutaan liiketoiminta ja yrittäjyys -kursilla sekä SeAMK innovaatioviikon aikana, jolloin opiskelijat ratkaisevat todellisia työelämän ongelmia ja perehtyvät asiakas- ja liiketoimintanäkökulmiin (SeAMK a [viitattu 12.3.2018].)

Taloulosaamista puolestaan käsitellään opintojen aikana ja opiskelija perehtyy muun muassa kustannuslaskentaan, budjetointiin sekä hinnoittelun perusteisiin. Opiskelija oppii myös ymmärtämään, hyödyntämään ja arvioimaan laskentamenetelmiä ja suunnitelmia palkkahallinnon, verosuunnittelun ja julkisten hankintojen osa-alueilla. (SeAMK a [viitattu 12.3.2018].)

SeAMKissa kuka tahansa opiskelija voi suorittaa opintojaan FramiPron kautta. FramiProssa opiskelijat työskentelevät suoraan yhteistyössä Etelä-Pohjanmaan yritysten ja organisaatioiden kanssa ja pääsevät osaksi projektityöskentelyä aina suunnitteluvaiheesta toteutukseen. FramiPron aikana opiskelija saa kattavan kuvan projektityöskentelystä ja pääsee kehittämään omaa projekti osaamistaan. FramiPron kautta opiskelija voi saada 15-30 opintopistettä syys- tai kevätlukukauden aikana riippuen opiskelijan omasta aktiivisuudesta. (SeAMK c [viitattu 12.3.2018].) SeAMKissa toimii myös Yritystalli, johon opiskelijat kaikista tutkinto-ohjelmista voivat hakeutua kehittämään omaa liikeideaansa ja omaa osaamistaan (SeAMK b [viitattu 24.4.2018]).

3.4 Yrkeshögskolan Arcada

Ammattikorkeakoulu Arcada (Arcada) on vuonna 1996 perustettu ruotsinkielinen Helsingissä toimiva ammattikorkeakoulu (Opetusministeriö 2004, 6). Kulttuurituotannon koulutusohjelma sijoittuu Arcadassa Kulttuurin ja viestintä -yksikköön, jossa voi opiskella ruotsinkielisissä mediakulttuurin ja kulttuurituotannon tutkinto-ohjelmissa sekä englanninkielisessä ylempään ammattikorkeakoulututkintoon tähtäävässä Media Management -tutkinto-ohjelmassa (Arcada [viitattu 9.3.2018]). Kulttuurituotannon opetussuunnitelmaan ei ole tehty muutoksia lukuvuoden 2016-2017 jälkeen (Arcada a [viitattu 9.3.2018]).

Arcadassa kulttuurituotannon koulutusohjelma on hyvin mediapainotteinen ja koulutuksen sisällössä on pyritty huomioimaan nykykulttuurin ja -yhteiskunnan haasteet ja mahdollisuudet. Yksikkö tutkii ja analysoi yhteistyössä kulttuuri- ja media-alan toimijoiden kanssa niin menneisyyden kuin tulevaisuudenkin trendejä ja pyrkivät löytämään ratkaisuja niiden vahvistamiseksi. Arcadassa opiskelijat ovatkin usein mukana alaa mullistavissa, urauurtavissa hankkeissa, kuten uusien teknologisten

mallien lanseeraus ja soveltaminen digitaalisessa tuotannossa ja näyttämötaiteessa (Arcada [viitattu 9.3.2018]).

Kulttuurituotannon koulutusohjelma sisältää Arcadassa 210 opintopisteen verran kaikille kulttuurituotannon opiskelijoille pakollisia kursseja. Neljännen vuoden aikana opiskelija suorittaa loput 30 opintopistettä syventävällä opintokokonaisuudella, joka antaa opiskelijalle mahdollisuus laajentaa omaa osaamistaan muille aloille tai vaihtoehtoisesti syventää osaamistaan kulttuuriprojektien parissa. Kurssikokonaisuus vaihtoehtot ovat sosiokulttuuri, kansainvälinen kulttuurihallinto, mediakulttuuri, tapahtumien ja festivaalien hallinta, taiteellinen tutkimus sekä kulttuuriyrittäjyys. Opiskelija voi suorittaa valinnaisen opintokokonaisuuden myös Arcadan muiden tutkinto-ohjelmien kursseilla (Arcada b [viitattu 9.3.2018]).

Yrkeshögskolan Arcadan opetussuunnitelmassa on siis lukuvuonna 2017-2018 liiketoimintaosaamista käsitteleviä kursseja 55 opintopistettä (Taulukko 4).

Taulukko 4. Liiketoimintaopinnot Yrkeshögskolan Arcadan opetussuunnitelmassa lukuvuonna 2017-2018. (Arcada a [viitattu 9.3.2018]).

	Projektinhallinta	Markkinointiosaaminen	Palvelumuotoilu	Lainsäädäntö	Taloushallinto	Yrittäjyys	Extension studies
1. vuosi		Communication and Media skills (5 op.)	Commodification in the Creative Sector (5 op.)	Copyright (5 op.)			
		Marketing (5 op.)					
2. vuosi	Culture Project Management from Idea to Project (5 op.)				Cultural Economy and Leadership (10 op.)		
	Project Management and Project Execution (10 op.)						
3. vuosi						Cultural Entrepreneurship (5 op.)	
						Cultural Exports (5 op.)	
4. vuosi							Cultural Entrepreneurship (30 op.)
Kaikille yhteisiä opintoja	55 op.						

Arcadan opetussuunnitelmassa kaikki perusopinnot sijoittuvat teemoittain kolmelle ensimmäiselle opintovuodella. Ensimmäisenä vuonna tutustutaan markkinointiin sekä kulttuurikenttään ja tapahtumatuotannon perusteisiin. Toisena vuonna vuorossa on projektinhallinta sekä johtajuus ja kulttuuripolitiikka. Kolmantena vuonna fokus on yrittäjyydessä sekä kulttuurialan työkenttään tutustumisessa.

Projektihallintaa käsitellään tiimityöskentelyn, johtamisen, hankesuunnitelman tekemisen sekä budjetin rakentamisen kautta. Markkinointiosaaminen puolestaan tarkoittaa Arcadassa markkinointikeinoihin ja brändäämiseen tutustumista sekä markkinointisuunnitelman tekoa. Palvelumuotoilun kurssin aikana keskitytään kaupalliseen tuotteistamiseen luovilla aloilla sekä tekijänoikeuksien ymmärtämiseen ja soveltamiseen. Yrittäjyydenopinnot antavat opiskelijalle perusteet oman yrityksen perustamiselle sekä käsityksen erilaisista yritysmuodoista ja kirjanpidosta. Taloushallinnonkurssilla opiskelija tutustuu luovien alojen liiketoimintamalleihin, talouden suunnitteluun ja toteutukseen sekä lainsäädäntöihin, jotka ympäröivät taloushallintoa. (Arcada a [viitattu 9.3.2018].)

Syventäväksi opintokokonaisuudeksi opiskelija voi halutessaan valita 30 opintopisteen laajuisen cultural entrepreneurship -kurssikokonaisuuden, jonka aikana opiskelija laajentaa tietämystään luovien alojen yrittäjyydestä sekä hyödyntää käytännön harjoituksia (Arcada a [viitattu 9.3.2018]).

4 KYSELY KULTTUURITUOTANNON OPISKELIJOILLE

4.1 Kyselyn taustat ja kysymykset

Opinnäytetyöni kehittämis- ja tutkimustavoitteena on saada ajankohtaista ja luotettavaa tietoa kulttuurituotannon opiskelijoiden mielipiteistä liiketoimintaosaamisen hallitsemisen tärkeydestä kulttuurituottajan työssä. Opiskelijoiden mielipiteiden ja ajatusten pohjalta pyrin antamaan mahdollisimman konkreettisia ja realistisia parannusehdotuksia, joiden pohjalta TAKU ry sekä kulttuurituotannon koulutusohjelmien oppilaitoksen voivat kehittää omaa toimintaansa.

Opinnäytetyössäni aineistokeruu tapahtuu vahvasti kulttuurituotannon koulutusohjelman opiskelijoille (AMK) suunnatulla kyselyllä (Liite 1). Jotta tutkimus pysyisi luotettavana ja realistisena, toteutettiin se kvantitatiivisena eli määrällisenä tutkimusmenetelmänä. Tutkimustulokset kerättiin Surveypal-ohjelman avulla verkossa ja näin kynnyks vastaiselle madallettiin mahdollisimman matalalle. Kyselyn käyttö tutkimusaineiston keruussa on kannattavaa, kun tutkimuksen avulla halutaan löytää yleisiä mielipiteitä, asenteita tai ominaisuuksia. Määrällinen tutkimus on myös suositeltavaa, kun tutkittavia on paljon, ja he ovat hajallaan. (Kananen 2015, 66.)

Verkkokysely mahdollisti ajankohtaisen tiedon keräämisen kaikista Suomen korkeakouluista, joissa on tai on ollut kulttuurituotannon koulutusohjelma, riippumatta opiskelijan tämän hetkisestä sijainnista. Haasteena verkkokyselyssä on kysymysten tarpeeksi tarkka puolueeton muotoilu sekä se, ettei vastaajalta voi tarvittaessa kysyä mahdollisia tarkentavia lisäkysymyksiä, jonka seurauksena vastaus saattaa jäädä puutteelliseksi.

Kysely on jaettu neljään osa-alueeseen, joita tulen käsittelemään tarkemmin kyselyn tulosten analyysiosiossa. Ensimmäinen osa käsittelee vastaajan taustatietoja, toinen osa kulttuurituottajana työskentelyä, kolmas osa vastaajan omaa liiketoimintaosaamista ja neljäs liiketaloutta osana kulttuurituotannon koulutusohjelmaa.

Kysely julkaistiin 29.1.2018 TAKUn tarkistamana, minkä jälkeen se lähetettiin Humanistisen ammattikorkeakoulun, Metropolia ammattikorkeakoulun, Seinäjoen ammattikorkeakoulun sekä Humanistisen ammattikorkeakoulun kulttuurituotannon

opiskelijoille. Tammikuun 2018 aikana hankin tutkimusluvan Metropoliaan ja SeAMKiin, jotka lähettivät Arcadan lisäksi sen omille kulttuurituotannon opiskelijoilleen. Humak julkaisi verkkokyselyn aleyksiköidensä Facebook-ryhmissä sekä Intrassa. Lisäksi TAKU jakoi kyselyn jäsenilleen uutiskirjeen mukana sekä jakoi Facebook-sivullaan.

Kyselyssä oli yhteensä 25 kysymystä, joista kolme oli avoimia kysymyksiä. Kyselyn vastausajaksi oli arvioitu noin viisi minuuttia, mutta pituus vaihteli sen mukaan, kuinka laajasti vastaaja vastasi avoimiin kysymyksiin. Vastaukset jätettiin anonyymisti, mutta kyselyn jälkeen vastaaja pystyi halutessaan osallistumaan TAKUn arvontaan, jossa palkintona oli kolme kappaletta Tiketin 10 euron arvoisia lahjakortteja. Arvontaan jätettyjä yhteystietoja ei voinut yhdistää tutkimuksen kyselyyn.

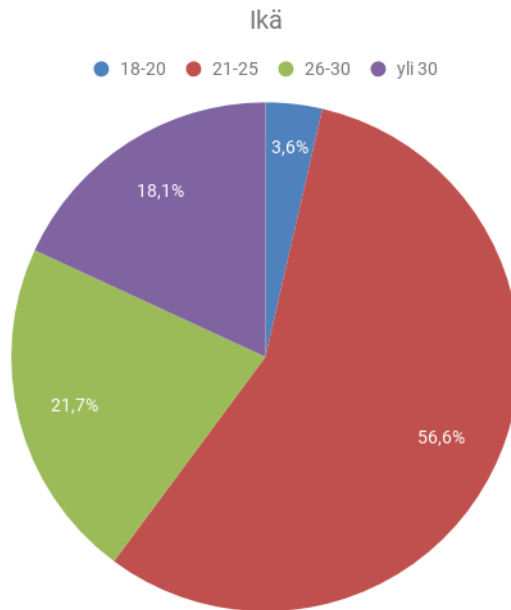
Kysely oli auki kaksi viikkoa, 29.1.2018-11.2.2018 ja vastauksia tuli yhteensä 138. Jotta kvantitatiivinen tutkimus olisi onnistunut, se edellyttää riittävän määrän vastaajia. Näin tutkimustuloksia voidaan pitää luotettavina ja yleistäminen sekä ennustaminen ovat mahdollisia (Kananen 2015, 264).

4.2 Vastaajien taustatiedot

Kyselyn kuusi ensimmäistä kysymystä käsittelivät vastaajien taustoja, kuten sukupuolta, ikää, opiskelumuotoa ja opiskeluvuotta sekä oppilaitosta, jossa kulttuurituottaja opiskelee tai on opiskellut kulttuurituotantoa. Lisäksi vastaajilta kysyttiin heidän pohjakoulutustaan ennen kulttuurituotannon koulutusohjelmaan siirtymistä.

Kyselyyn vastanneista 77 % oli naisia ja miehiä vastanneista oli 19 %. Vastaajista 4 % ei halunnut määrittää sukupuoltaan. Määrällisesti naisia oli 106, miehiä 26 ja määrittelemättömiä 6. Tämä ei tullut yllätyksenä, sillä kulttuurituotannon koulutusohjelmassa opiskelee ja on opiskellut selkeästi määrällisesti enemmän naisia kuin miehiä (SVT 2014).

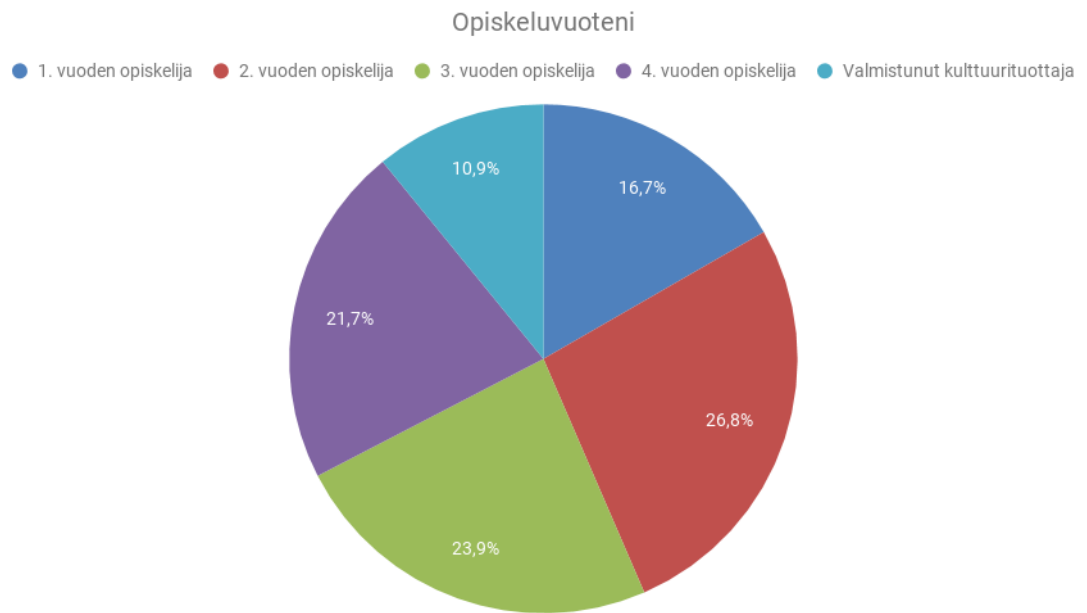
Suurin osa kyselyyn vastanneista oli iältään 21-25 vuotiaita (Kuvio 2). Tämä tulos oli odotettavissa, sillä kysely oli suunnattu erityisesti kulttuurituotannon tämänhetkille opiskelijoille eikä niinkään jo kulttuurituottajiksi valmistuneille.

Kuvio 2. Vastaajan ikä.

Vastaajista kokonaisuudessaan 92 % eli määrällisesti 127 vastasi opiskelevansa tai opiskelleensa ammattikorkeakoulussa (AMK). Viisi vastasi opiskelevansa tai opiskelleensa ylempää ammattikorkeakoulututkintoa (YAMK) ja kuusi kertoi opiskelumuotonsa olevan tai olleen monimuotototeutus. Tämä selittyy korkeakoulujen aloituspaikkojen sekä koulutusohjelmien määrällä. Suomessa voit suorittaa kulttuurituotannon AMK-tutkinnon päivätoteutuksena neljässä oppilaitoksessa ja monimuotototeutuksen ainoastaan Humanistisessa ammattikorkeakoulussa. Kulttuurituotannon YAMK-tutkinnon voi suorittaa neljässä oppilaitoksessa, mutta aloituspaikkojen määrät puolittuvat verrattaessa AMK-tutkintoon.

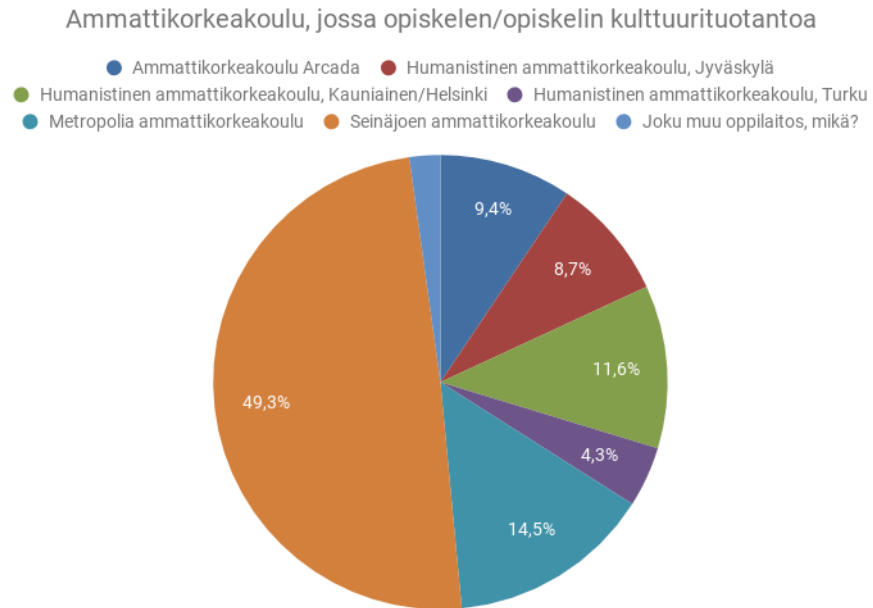
Kyselyyn vastanneista 17 % oli ensimmäisen vuoden, 27 % toisen vuoden, 24 % kolmannen vuoden ja 22 % neljännen vuoden kulttuurituotannon opiskelijoita. Vastaajista 11 % oli valmistuneita kulttuurituottajia. (Kuvio 3). Tutkimuksen kannalta on hienoa, että vastauksia tuli useita jokaiselta vuosikurssilta sekä valmistuneilta kulttuurituottajilta. Kulttuurituotannon koulutusohjelman opetussuunnitelmaa on päivitetty useasti viime vuosien aikana, joten tutkimus on luotettavampi, kun tulokset eivät pohjautu vain yhden tai kahden vuosikurssin kokemuksiin.

Kuvio 3. Vastaajan opiskeluvuosi.

Kysely sai vastauksia kaikista kulttuurituotannon oppilaitoksista, mikä oli välttämättömyyttä tutkimuksen onnistumisen kannalta. Selkeä enemmistö vastauksista tuli Seinäjoen ammattikorkeakoulusta, jossa myös itse opiskelen (Kuvio 4). Tutkimuksen tulosten luotettavuuden ja realistisuuden kannalta on positiivista, että vastauksia tuli tasaisesti myös muista oppilaitoksista.

Vastauksia tuli Oulun seudun ammattikorkeakoulusta, Yrkeshögskolan Sydvästistä sekä Yrkeshögskolan Noviasta. Oulun seudun ammattikorkeakoulussa on mahdollista opiskella kulttuurialan YAMK-tutkintoa. Yrkeshögskolan Sydväst yhdistyi vuonna 2008 Svenska Yrkeshögskolanin kanssa Yrkeshögskolan Noviaksi. Novia-ssa on mahdollista opiskella draamaohjaajan, muusikon, kuvataiteilijan, suunnittelijan sekä medianomin AMK tutkinto. Lisäksi Novia tarjoaa mahdollisuuden kulttuurin ja taiteen YAMK tutkinnon suorittamiselle Turussa. (Opintopolku [viitattu 31.3.2018].)

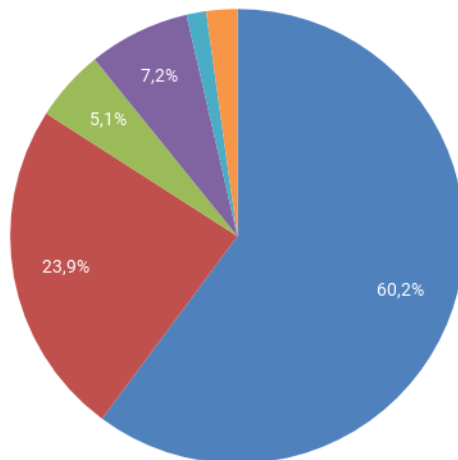

Kuvio 4. Vastaajan ammattikorkeakoulu, jossa hän opiskelee tai on opiskellut kulttuurituotantoa.

Yli puolet vastaajista kertoi pohjakoulutuksensa ennen kulttuurituotannon koulutusohjelmaan siirtymistä olevan ylioppilastutkinto. Toisen asteen ammatillisen tutkinnon oli suorittanut 24 % vastaajista. Loput 16 % vastaajista oli valinnut pohjakoulutukseksi toisen asteen kaksoistutkinnon, alemman korkeakoulututkinnon tai ylemmän korkeakoulututkinnon. (Kuvio 5). Kaksi jo valmistuneista kulttuurituottajista oli suorittanut opistoasteen tutkinnon ennen kulttuurituotannon koulutusohjelmaan siirtymistä.

Vastaajien keskuudesta löytyi myös liiketaloudellisia pohjakoulutuksia, kuten ammattiopiston kaupallinen koulutus sekä ammattikorkeakoulun tradenomi koulutus.

Pohjakoulutukseni ennen kulttuurituotannon koulutusohjelmaan siirtymistä

Kuvio 5. Vastaajan pohjakoulutus ennen kulttuurituotannon koulutusohjelmaan siirtymistä.

5 KULTTUURITUOTTAJAN LIIKETOIMINTAOSAAMINEN

5.1 Luovat alat Suomessa

Ennen tutkimusvastausten tarkempaa analysointia tarkastellaan hieman luovien alojen määritelmää Suomessa, eli sitä, millaiselle toimialalle kulttuurituottaja itseasiassa työllistyy. Tässä luvussa tutustutaan myös tarkemmin luovien alojen alatoimialoihin sekä luovan talouden määritelmään.

Luovien toimialojen määrittely on monesta syystä monisäikeinen ja jopa hankala. Koska luovat alat muuttuvat ja kehittyvät koko ajan, eivät tietyt yksiselitteiset määrittelyt kannata kovinkaan pitkälle. Nopean kehityksen vuoksi on mahdollista, että maailmalla on luovia aloja joita ei esimerkiksi Suomessa vielä tunnisteta tai ne ovat hyvin marginaalisia (Työ- ja elinkeinoministeriö 2013, 9). Luovien toimialojen määritelmällä on yhtäläisyyksiä muun muassa kulttuuriteollisuuden, elämysteollisuuden ja tekijänoikeusalojen kanssa (Työ- ja elinkeinoministeriö 2013, 19).

Suomessa luoviksi aloiksi määritellään yleisesti liiketoiminta, joka synnyttää aineetonta arvoa, esimerkiksi tuotemerkkejä, patenteja tai tekijänoikeuksia. Kyseistä määritelmää ei tule tulkita väärin, sillä luovilla aloilla syntyy myös konkreettisia ja aineellisia tuotteita, esimerkiksi grafiikka ja käsitöitä. Luovien alojen määrittelemiseksi onkin haastavaa käyttää vain yksittäistä määritelmää, sillä se ei tunnu kattavan koko luovan alan moninaista kirjoa. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2013, 9.)

Vuonna 2013 Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisi luovien alojen rahoitusta käsittelevän selvityksen, jota varten he muodostivat kolme luovien alojen pääryhmää (Kuvio 6). Ensimmäinen kokonaisuus pitää sisällään alatoimialat, joiden tuotteet ovat monistettavia. Toinen kokonaisuus on palveluliiketoiminta kuten markkinointiviestintä ja elämysteollisuus. Kolmanteen kokonaisuuteen kuuluvat perinteisemmät kulttuuri- ja taidealat, kuten esimerkiksi esittävät taiteet. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2013, 15-16.)

Kuvio 6. Luovien alojen kolmijako.
(Työ- ja elinkeinoministeriö 2013, 16).

Luovat alat ja luova talous kumpuavat taiteiden, muotoilun ja arkkitehtuurin ytimeistä, mutta eivät rajoitu niihin. Luovuus on monialaista sekä monipuolista ja sitä on kaikilla aloilla ja erilaisten instituutioiden sisällä. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017, 17.) Hyödyntämällä luovien alojen digitaalisia ja asiakaslähtöisiä liiketoimintamalleja, design-, palvelumuotoilu- ja brändiosaamista sekä markkinointi- ja viestintäosaamista voidaan lisätä muiden toimialojen kilpailukykyä ja työllisyyttä koko taloudessa (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017, 13).

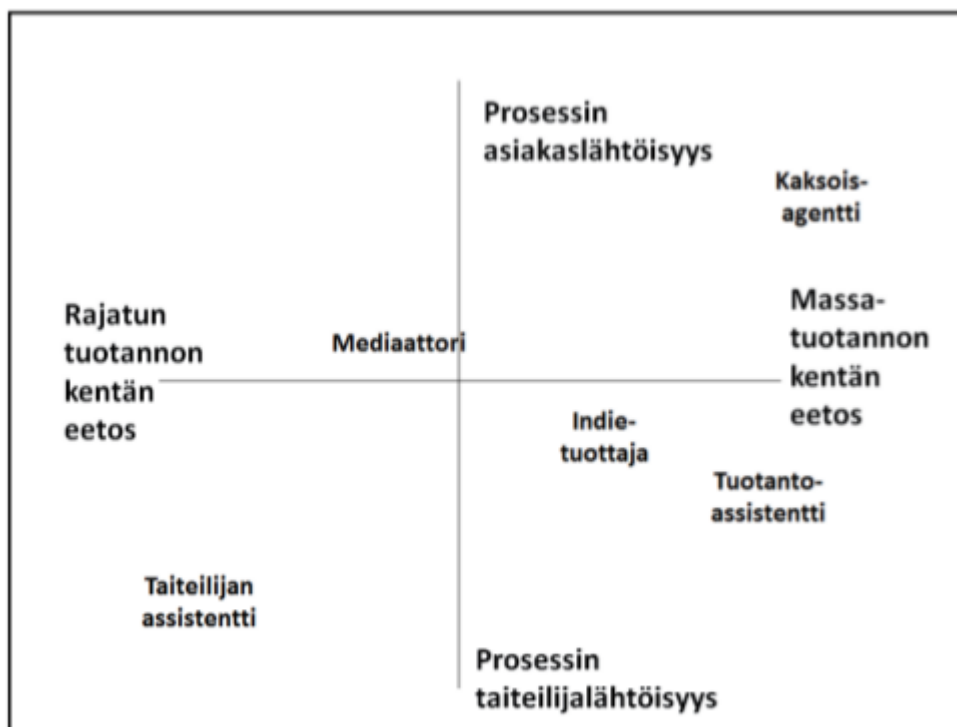
Taiteisiin, muotoiluun ja arkkitehtuuriin perustuva luova toiminta tuottaa paitsi kulttuurin tuotteita ja sisältöjä myös osaamista ja palveluja. Niitä tarvitaan digitaalisessa ja globaalissa toimintaympäristössä aineettoman pääoman, innovaatioiden, uusien liiketoimintojen, yritysten ja työpaikkojen sekä luovasta osaamisesta asiakkaille ja kuluttajille kertyvän lisäarvon synnyttämiseksi kaikilla toimialoilla. Tähän kokonaisuuteen viitataan käsitteellä luova talous. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017, 17.)

Luova talous perustuu uudenlaiseen yrittäjyyden ja yrittäjyyden organisoitumistapoihin. Alalla toimijat hakevat kasvua tekijöistä, jotka lisäävät tuottavuutta ja vähentävät yhteiskunnan kustannuksia sekä lisäävät yleisiä hyvinvointivaikutuksia. Luovuus ja uuden innovaatiot kulkevat käsi kädessä. Ja usein uudistuminen ja uusien ratkaisujen syntyminen tapahtuvat perinteisten toimialojen välisessä kanssakäymisessä. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2013, 9.)

5.2 Kulttuurituottajana työskentely

Valmistuttuaan ammattikorkeakoulusta kulttuurituottajalla on laaja kirjo osaamista eri osa-alueilta. Kuten ensimmäisestä luvusta, jossa käsiteltiin kulttuurituottajan osaamisvaatimuksia, voi huomata, on kulttuurituottajalla osaamista saman aikaisesti taloushallinnosta, projektinhallinnasta, markkinoinnista ja viestinnästä, johtamisesta sekä muun muassa liiketoiminnasta ja yrittäjyydestä. Koska kulttuurituottaja hallitsee eri osa-alueita näin laajasti, ovat myös työllistymismahdollisuudet käytännössä rajattomat.

Halonen (2011, 63) määrittelee viisi erilaista kulttuurituottajatyyppeä: taiteilijan assistentti, mediaattori, indie-tuottaja, tuotantoassistentti ja kaksoisagentti. Alla mainitusta kuvasta voi nähdä, miten eri kulttuurituottajatyypit sijoittuvat suppean tuotannon ja massatuotannon sekä taiteilijälähtöisyyden ja yleisölähtöisyyden välille (Kuvio 7).

Kuvio 7. Kulttuurituottajan ammatillinen positioavaruus tuotettavan sisällön ja tuotantoprosessin lähtökohdan perusteella. (Halonen 2011, 63).

Taiteilijan assistentin työssä korostuu liittolaisuus tuottajan ja taiteilijan välillä sekä molemminpuolinen lojaliteetti taiteilijan luomistyön tuloksia kohtaan. Taiteilijan assistentti on pienipalkkainen ammattiasema, jossa tuottaja on usein valmis tinkimään omasta palkastaan sekä työajastaan. Tuotantoassistentin työ puolestaan keskittyy taiteellisen vision omaavan taiteellisen johtajan tai projektijohtajan avustamiseen tapahtuman organisointityössä. Taiteilijan assistentin taivoin on tuotantoassistentti usein kulttuurituotantoprosessin kasvoton apuri. (Halonen 2011, 64-68.)

Mediaattori tasapainottelee taiteen ja talouden risteyskohdassa, kun taas indie-tuottaja nojaa työssään selkeästi kuluttajien kysyntään ja valitsee omalla ammattitaidollaan taiteen kentältä sen, mitä kulttuuria ja taidetta asiakkaille tarjotaan. Usein indie-tuottaja toimii freelancerina, jolloin hänellä on vapaus valita itse, millaisiin produktioihin osallistua. (Halonen 2011, 65-67.)

Kaksoisagentti toimii yleensä kaupallisella sektorilla yritysten välisissä tuotannoissa projektijohtajana eli vaikuttajana ja verkostotyön ammattilaisena. Projektihallinnan ja -johtamisen ohella hän on yleensä vastuussa uuden idean keksimisestä, taiteilijoiden kiinnittämisestä ja muun muassa markkinointiviestinnästä. (Halonen 2011, 68-69.)

Kulttuurituottaja voi työskennellä esimerkiksi seuraavilla ammattinimikkeillä (Ammattinetti [viitattu 28.3.2018]):

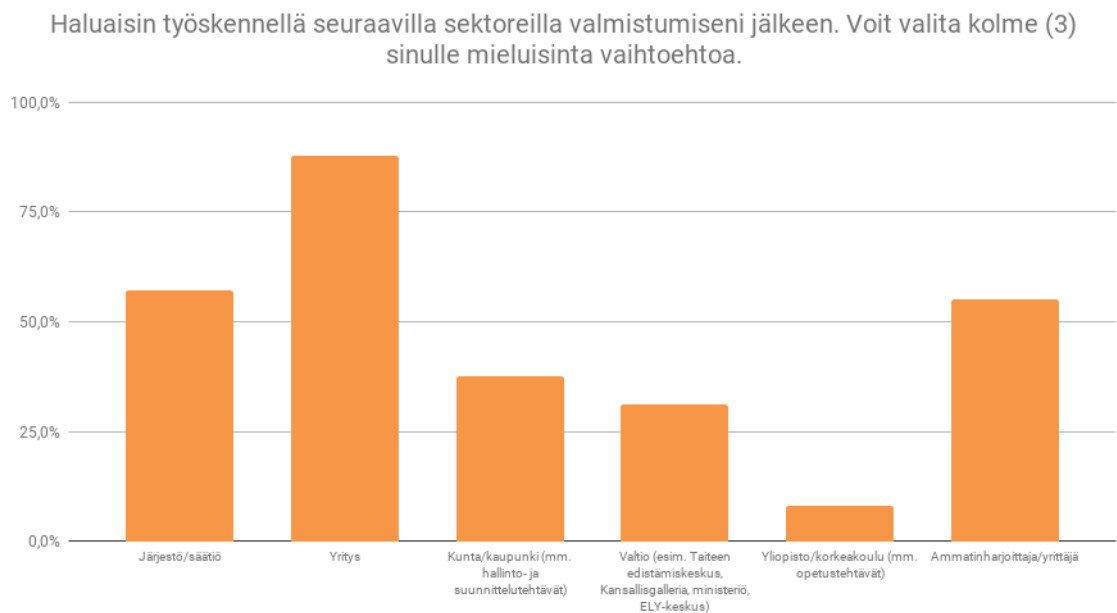
- tuottaja, kulttuurituottaja, manageri, agentti
- järjestö- ja kulttuurisihteeri, teatterisihteeri
- toiminnanjohtaja, toimistopäällikkö
- projektipäällikkö, hankekoordinaattori, projektituottaja
- tapahtumatuottaja, tuotantoassistentti, markkinointisuunnittelija
- kulttuurialan ja luovan alan yrittäjä, freelance tuottaja

Kulttuuriala on kokonaisuutena heterogeeninen ja sisältää useita tuotantorakenteeltaan ja ansaintalogiikaltaan poikkeavia osa-alueita. Joillakin alueilla toiminta tapah-

tuu pääosin yritysmuodossa ja toisilla taas laitoksissa, kuten museoissa ja teattereissa, jotka toimivat pääosin julkisen rahoituksen varassa. Kulttuurituottaja voi työmarkkina-asemaltaan olla vapaa ammatinharjoittaja, freelancer, palkansaaja tai yrittäjä. Usein samalla henkilöllä onkin useita erilaisia asemia päällekkäin tai peräkkäin lyhyen ajanjakson sisällä. (Tilastokeskus 2014, 195.)

Koska kulttuurituottaja voi työllistyä niin laajasti erilaisiin työtehtäviin kulttuurikentällä sekä myös sen ulkopuolella, haluttiin kyselyllä kartoittaa millä sektoreilla kulttuurituotannon opiskelijat haluaisivat tulevaisuudessa työskennellä.

Määrällisesti 122 kulttuurituottajaa eli 88 % kaikista vastaajista vastasi haluavansa työskennellä yrityksessä työntekijänä. Seuraavaksi eniten ääniä (57 %) sai kolmannen sektorin järjestöissä tai säätiöissä työskentely. 55 % eli 76 vastaajaa vastasi haluavansa työskennellä valmistumisensa jälkeen yrittäjänä. Vähiten vastauksia saivat opetustehtävät yliopistossa tai korkeakoulussa (8 %) sekä valtion (31 %) ja kunnan (38 %) sektorilla työskentely. (Kuvio 8).

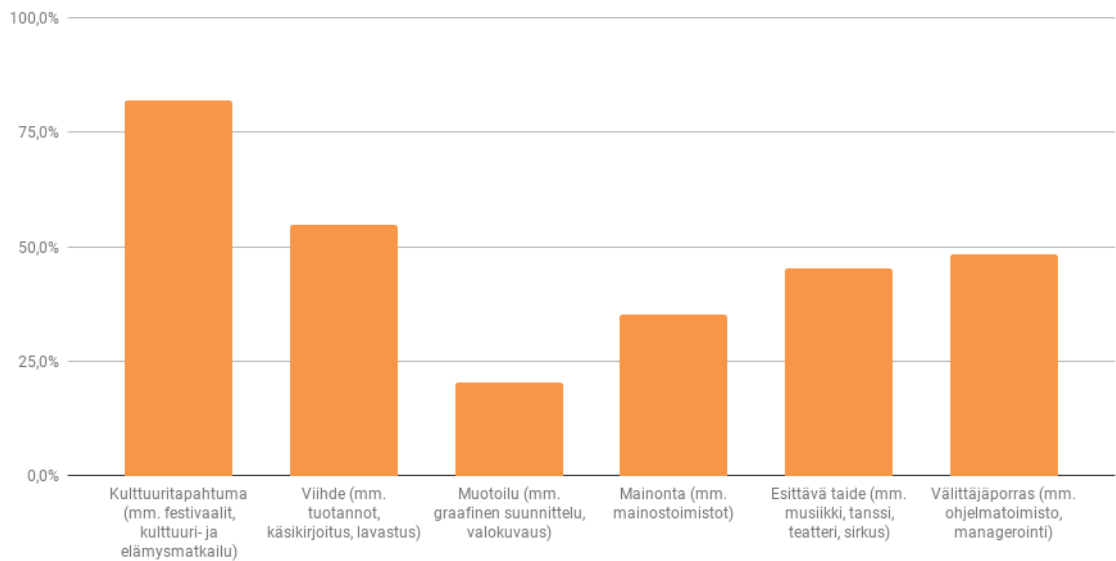

Kuvio 8. Haluaisin työskennellä seuraavilla sektoreilla valmistumiseni jälkeen.

Tulos oli odotettavissa, sillä vastaajien keski-ikä oli suhteellisen alhainen ja kulttuurituottajan työnkuva on viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana irtautunut kulttuurisihteerin ammatista, joka oli ennen hyvin sidonnainen valtion kulttuurihallintoon. On myös mahdollista, että vastaaja valitsi itselleen tutut ja turvalliset vaihtoehdot, sillä esimerkiksi opetustehtävät korkeakoulussa saattavat tuntua vieraalta tällä hetkellä korkeakoulussa opiskelevalle. Kyselyssä olisi kannattanut pyytää vastaajaa valitsemaan kolme vaihtoa niin, että mieluisin vaihtoehto on numero 1, toiseksi mieluisin numero 2 ja kolmas vaihtoehto numero 3. Näin kyselystä olisi selvinnyt mikä vaihtoehto on vastaajien kesken kaikkein mieluisin. Nyt vastaukset eivät pysty antamaan täysin kattavaa tietoa.

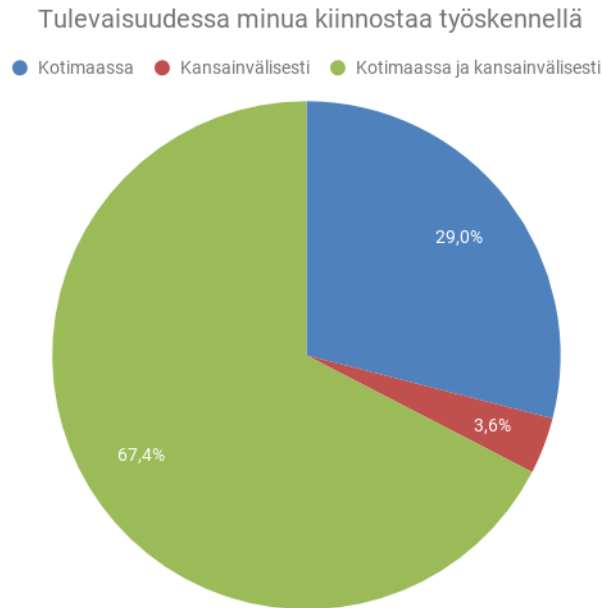
Jatkokysymyksenä edelliseen oli mahdollisuus valita kolme vaihtoehtoa luovien alojen yrityksistä. Tämä kysymys ei ollut pakollinen, joten kymmenen henkilöä jätti vastaamatta. Eniten ääniä eli 82 % sai kulttuuritapahtumat, joka piti sisällään muun muassa festivaalit sekä kulttuuri- ja elämysmatkailun. Äänet jakautuivat hyvin tasaisesti viihdeteollisuuden (54,7 %), välittäjäportaalle (48,4 %) sekä esittävän taiteen (45,3 %) välille. (Kuvio 9). Esittävällä taiteella tarkoitettiin muun muassa musiikki-, tanssi-, teatteri- ja sirkustuotantoja. Vähiten ääniä sai muotoilu, jonka valitsi 26 vastaajaa. Tämä saattaa johtua siitä, että esimerkiksi graafinen suunnittelu vaatii erityisosaamista, jota voi opiskella kulttuurituotannon koulutusohjelmissa ainoastaan SeAMKissa suuntautumisvaihtoehtona. 60 % henkilöistä, jotka valitsivat muotoiluvaihtoehdon, olivat SeAMKin opiskelijoita.

Jos vastasit haluavasi työllistyä yritykseen, valitse alta kolme (3) sinulle mieluisinta vaihtoehtoa.

Kuvio 9. Haluaisin työllistyä yritykseen.

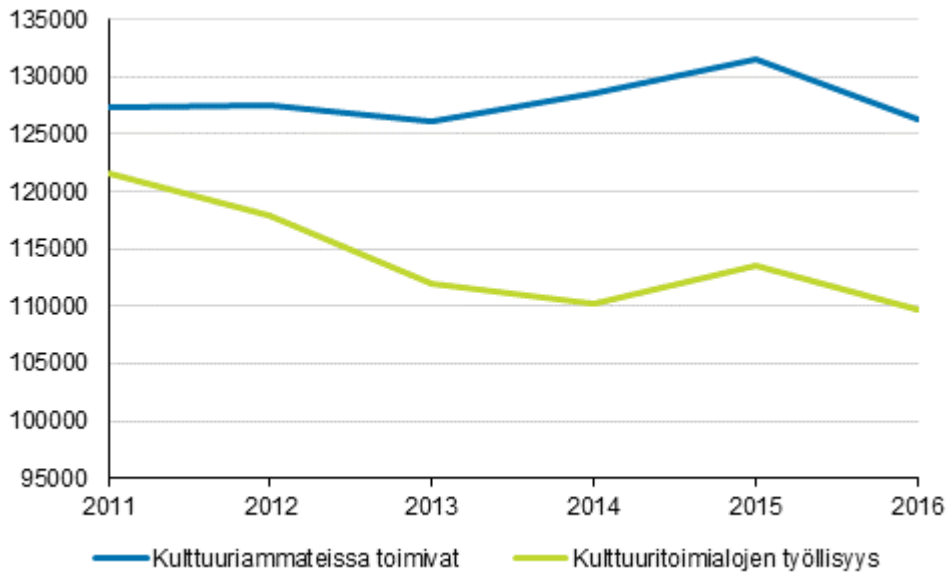
Selkeä enemmistö eli 67 % vastaajista oli kiinnostunut työskentelemään tulevaisuudessa kotimaan lisäksi kansainvälisesti (Kuvio 10). Määrällisesti tämä tarkoittaa 93 vastaajaa täydestä 138:sta. Onkin hienoa huomata, että kulttuurituotannon opiskelijat ovat kiinnostuneita työskentelemään myös kansainvälisesti. Useat organisaatiot tukevat kansainvälistä työskentelyä kulttuurialoilla. Esimerkiksi Euroopan unionin Luova Eurooppa (2014-2020) -hanke tukee audiovisuaalisen alan, kulttuurialan ja luovien alojen eurooppalaista yhteistyötä. Hankkeen tarkoitus on edistää kulttuurialan ammattilaisten liikkuvuutta, kannustaa taideteosten ja taide- ja kulttuurituotteiden kansalliset rajat ylittävää levittämistä ja edistää kulttuurien välistä vuoropuhelua. (Luova Eurooppa [viitattu 3.4.2018].)

Kuvio 10. Kotimaassa vs. kansainvälisesti.

Viime vuosina opetus- ja kulttuuriministeriö on vähentänyt huomattavasti suomalaisten ammattikorkeakoulujen valtionrahoitusta ja tämä on heijastunut erityisesti kulttuurialaan. Rahoituksen väheneminen on näkynyt koulutuspaikkojen vähentämisellä ja taidekoulujen lakkauttamisena. Yksi syy kulttuurialojen koulutuksen leikkaukselle on ylikoulutus eli ammattikorkeakoulut tuottavat liikaa työntekijöitä toimialoille, joissa on jo valmiiksi liikaa työntekijöitä. (Helsingin Sanomat 2011.) Vaikka kulttuurialojen ylikoulutustilanne on helpottunut koulutuspaikkojen vähentämisen myötä, on edelleen kilpailu olemassa olevista työpaikoista kovaa. (Palomäki 2014).

Kulttuuritoimialoilla työllisyys heikkeni noin kolme prosenttia vuodesta 2015 vuoteen 2016 (Kuvio 11). Työllisyys heikkeni kaikkein eniten kustannustoiminnassa. Myös päätyönään kulttuuriammateissa työskentelevien työllisyys heikkeni edellisvuodesta noin neljä prosenttia. Vuonna 2016 kulttuuriammateissa työskenteli yli 126 000 henkilöä. (Tilastokeskus 2017).

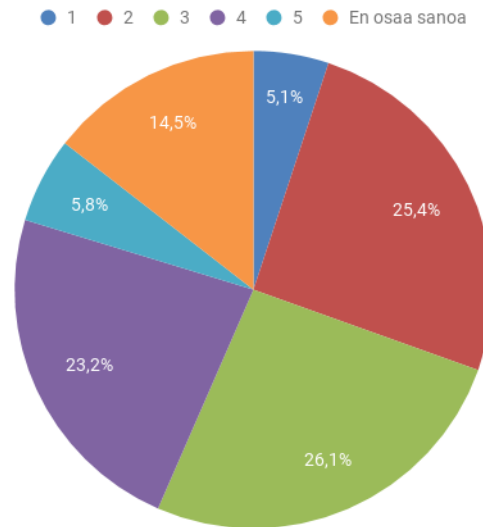

Kuvio 11. Kulttuuritoimialojen ja -ammattiryhmien työllisyys 2011-2016. (Tilastokeskus 2017).

Kulttuurialan tutkinnon suorittaneiden määrä on kasvanut vuodesta 2000 yli kaksinkertaiseksi ja oli 2015 vuonna 84 167. Kulttuurialan tutkinnon suorittaneiden työttömyysaste onkin ollut pitkään korkeampi kuin kaikkien koulutusalojen keskimääräinen työttömyysaste. Vuonna 2016 kulttuurialan työttömiä työnhakijoita oli 8 412, kun vuonna 2000 luku oli 3 214. Kaikista työttömistä kulttuurialan ammattilaisia oli 2,4 prosenttia. (Tilastokeskus 2017.)

Yleinen oletus on, että kulttuurialalla valmistutaan työttömiksi. Edellä mainittu Tilastokeskuksen kulttuuritoimialojen ja -ammattiryhmien työllisyyden laskeminen tukee väittämää. Tutkimuksessa haluttiinkin kartoittaa sitä, millainen on kulttuurituotannon opiskelijoiden mielipide heidän tulevaisuuden työllistymistilastaan. Äännet jakautuivat hyvin tasan kolmen keskimmäisen vastausvaihtoehdon kesken (Kuvio 12). Kaikkien vastausten keskiarvo oli 2,99 täydestä viidestä. Metropolian opiskelijat pitivät työllistymistä koulutusta vastaaviin tehtäviin valmistumisen jälkeen kaikkein helpoimpana, sillä heidän keskiarvonsa oli 3,70. Kaikkein haastavimmaksi työllistymisen koulutusta vastaaviin työtehtäviin näkivät Humakin Jyväskylän yksikön ja SeAMKin opiskelijat. Heidän vastaustensa keskiarvo oli noin 2,50.

Mielestäni kulttuurituottajan on helppo työllistyä koulutusta vastaaviin tehtäviin valmistumisen jälkeen.

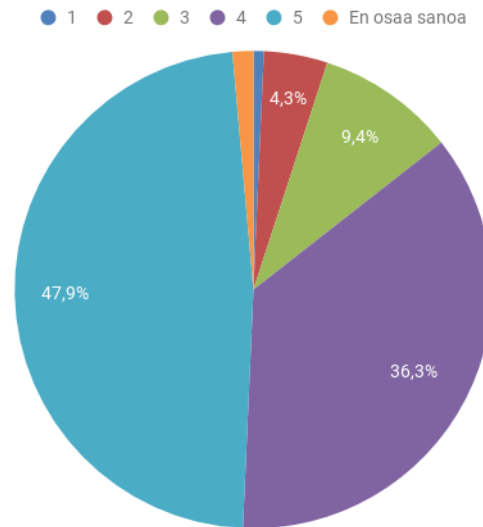

Kuvio 12. Mielestäni kulttuurituottajan on helppo työllistyä koulutusta vastaaviin tehtäviin valmistumisen jälkeen.

Viime vuosikymmeninä on itse taiteen rinnalla herättäneet keskustelua kulttuurin taloudelliset arviot, kulttuurivienti, kulttuurin työllisyys sekä luonnollisesti kaiken kattavasti kentän toiminnan arvot yleensä. Edellä mainitut suhteessa itse taiteeseen ja sen arvomaailmaan aiheuttavat voimakkaita tunteita, sillä taiteilijat eivät usein halua rinnastaa taidetta esimerkiksi talouteen. Kuitenkin kulttuuriteollisen ajattelun voimistumisen ja luovan talouden kehityttyä juuri taloudelliset arvot ovat nousseet erittäin keskeiseen asemaan. (Halonen 2011, 24.)

Lähes puolet kaikista vastaajista näki mahdollisena, että taide ja kulttuuri pystyvät säilyttämään monipuolisen ja korkean tasonsa, vaikka samalla pyrittäisiin saavuttamaan taloudellista voittoa. Vastaajat olivat hyvin yksimielisiä ja keskiarvo pysyi kaikkien korkeakoulujen vastausten kohdalla 4,06 ja 4,53 välillä (Kuvio 13).

Mielestäni taide ja kulttuuri voivat säilyttää monipuolisen ja korkean tasonsa, vaikka niistä pyritään saamaan samalla taloudellista voittoa.

Kuvio 13. Mielestäni taide ja kulttuuri voivat säilyttää monipuolisen ja korkean tasonsa, vaikka niistä pyritään saamaan samalla taloudellista voittoa.

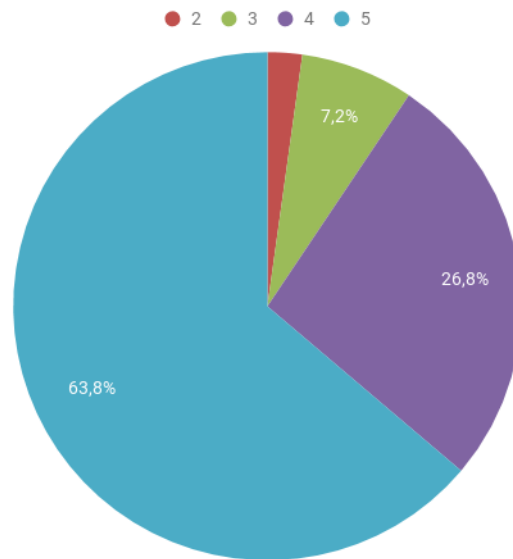
5.3 Kulttuurituottaja ja liiketoiminta

5.3.1 Vastaajien kokemukset liiketoimintaosaamisesta

Luvussa kaksi määriteltiin kulttuurituottajan osaamisvaatimukset ja yksi näistä oli liiketoimintaosaaminen. Tässä alaluvussa tullaan tarkastelemaan, kuinka kulttuurituotannon opiskelijat kokevat oman osaamisensa neljällä eri liiketoimintaosaamisen osa-alueella. Nämä osa-alueet ovat taloushallinnon perusteet, tuotteen tai palvelun hinnoittelu, asiakassegmentoinnin teko markkinointisuunnitelman yhteydessä sekä oman osaamisen muuttaminen tuotteistamalla tulonlähteeksi.

Vastaajat olivat hyvin yksimielisiä siitä, että liiketoimintaosaaminen on osa kulttuurituottajan työnkuvaa, sillä 64 % kaikista vastaajista olivat täysin samaa mieltä väittämän kanssa (Kuvio 14). Myöskään ammattikorkeakoulujen välillä ei näkynyt eroja tämän kysymyksen kohdalla.

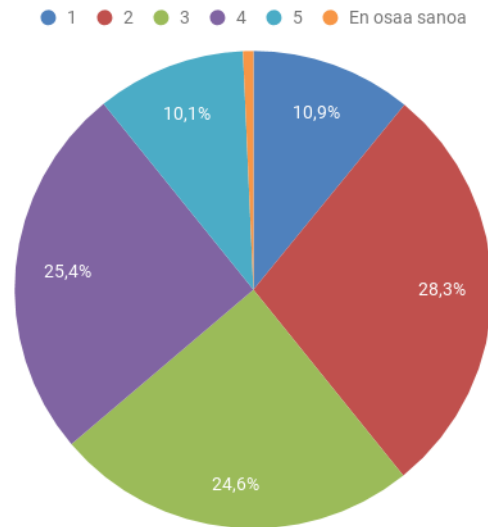
Mielestäni liiketoimintaosaaminen on osa kulttuurituottajan työnkuvaa.

Kuvio 14. Mielestäni liiketoimintaosaaminen on osa kulttuurituottajan työnkuvaa.

Taloushallinnon perusteet kuten kirjanpito, budjetointi ja talouslaskelman teko ovat merkittävä osa liiketoimintaosaamista. Opiskelijoiden vastaukset jakautuivat hyvin tasaisesti kolmen keskimmäisen vastausvaihtoehdon välille. Kaikkien vastausten keskiarvo oli 2,96 täydestä viidestä. Vastaajista siis valtaosa koki hallitsevansa taloushallinnon perusteet keskinertaisesti, mutta vain kymmenes osa koki hallitsevansa ne erinomaisella tasolla. (Kuvio 15). Ammattikorkeakoulujen välille eroja kuitenkin nousi. Parhaiten talousosaamisen oli hallinnassa Metropolian opiskelijoilla, joiden vastausten keskiarvo oli 4,04. Samaan aikaan Humakin Turun yksikön ja SeAMKin opiskelijoiden vastausten keskiarvo oli noin 2,50. Neljästä liiketoimintaosaamisen osa-alueesta taloushallinnon kokivat kaikkien ammattikorkeakoulujen vastaajat kaikkien haastavimmaksi

Ymmärrän taloushallinnon perusteet (esim. kirjanpidon, budjetoinnin ja talouslaskelman teon) sekä osaan lukea tilinpäätöstietoja.

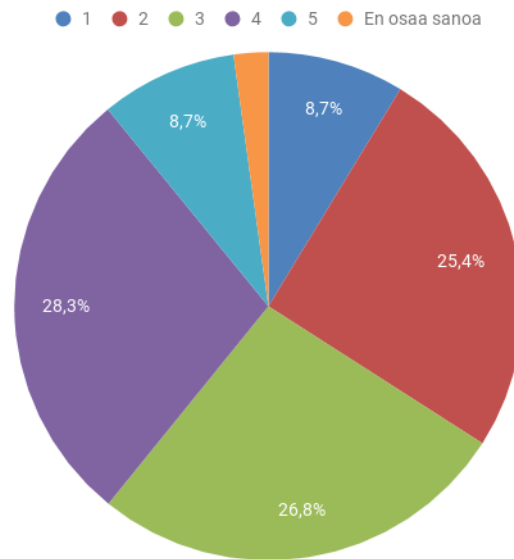

Kuvio 15. Ymmärrän taloushallinnon perusteet.

Lukuvuoden 2017-2018 opetussuunnitelmia tarkastellessa voi huomata, että Metropolian opetussuunnitelmaan kuuluu 15 opintopisteen verran suoranaisia talousosaamisen opintoja. Mielenkiintoista on se, että myös Humakin ja SeAMKin opetussuunnitelmiin kuuluu 15 opintopisteen laajuudelta taloushallinnon kursseja. Silti opiskelijoiden omassa kokemassa talousosaamisessa voi nähdä suuria eroja korkeakoulujen välillä.

Vastaukset väittämässä, joka käsitteli opiskelijoiden kykyä hinnoitella tuotteita tai palveluita, jakautuivat hyvin samalla tavalla kuin edellisen kysymyksen kohdalla. Kaikkien vastausten keskiarvo oli 3,03. Korkeimpana omaa osaamistaan pitivät Metropolian ja Humakin Jyväskylän yksikön opiskelijat, joiden vastausten keskiarvo oli noin 3,65. Heikoimpana oman osaamisensa kokivat Arcadan sekä SeAMKin opiskelijat, joiden keskiarvo jäi 2,62 ja 2,73 välille. (Kuvio 16).

Pystyn hinnoittelemaan tuottamani tuotteen/palvelun.

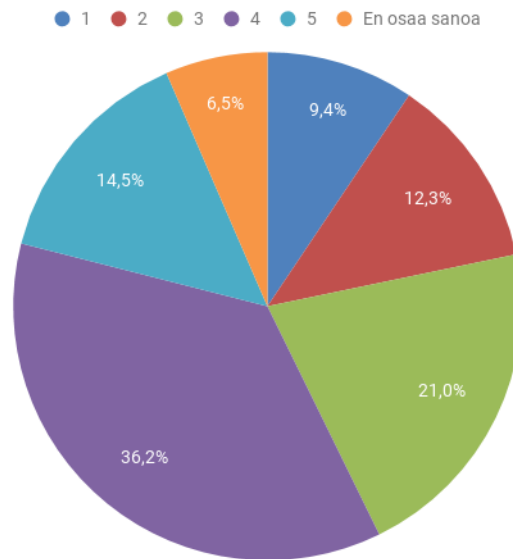
Kuvio 16. Pystyn hinnoittelemaan tuottamani tuotteen/palvelun.

Metropolian opetussuunnitelmaan kuuluu talous liiketoiminnassa -kurssi, joka käsittelee liiketoiminnan sisältämän talousosaamisen lisäksi muun muassa hinnoittelun perusteita. Hinnoittelu on huomioitu myös Humakin ja SeAMKin opetussuunnitelmissa viiden opintopisteen laajuisilla kursseilla. (Arcada a, Humak, Metropolia & SeAMK a [viitattu 8.4.2018]).

Kaikkien vastaajien kesken parhaiten osaamisalueista oli hallussa asiakassegmentointi. Vastausten keskiarvo oli 3,36 täydestä viidestä (Kuvio 17). Jälleen Metropolian opiskelijat arvioivat oman osaamisensa täyttävän vaatimukset parhaiten ja heidän vastaustensa keskiarvo oli 4,25. Heikoimmaksi oman osaamisensa kokivat Arcadan opiskelijat, joiden keskiarvo oli 2,92.

Markkinoinnin kurssien määrässä ei ole merkittävää eroa eri ammattikorkeakoulujen opetussuunnitelmien välillä. Jokainen opetussuunnitelma sisältää markkinoinnin perusteet, joita opiskelija pääsee kehittämään käytännössä projektien ja hankkeiden aikana.

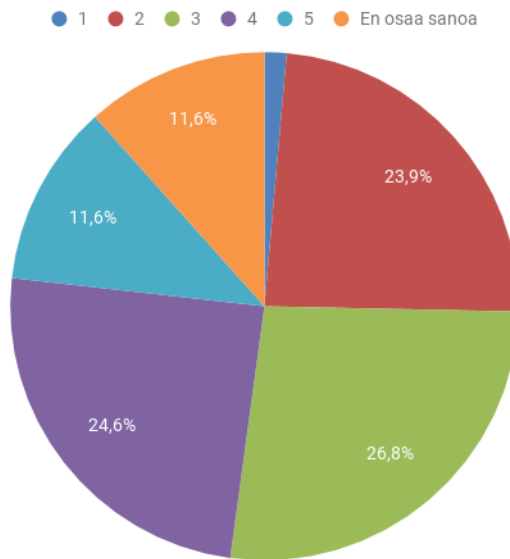
Osaan tehdä asiakassegmentoinnin tehdessäni markkinointisuunnitelmaa.

Kuvio 17. Osaan tehdä asiakassegmentoinnin tehdessäni markkinointisuunnitelmaa.

Kun opiskelijoilta kysyttiin heidän kyvystään muuttaa tuotteistamalla oma osaaminen tulonlähteeksi, jakautuivat äännet jällen hyvin tasaisesti kolmen keskimmäisen vastausvaihtoehdon kesken (Kuvio 18). Kun vastauksia katsoo ammattikorkeakouluittain, voi huomata eroja oppilatoisten välillä. Humakin Turun yksikön opiskelijoiden vastausten keskiarvo oli 4,00, mutta samaan aikaan Humakin Jyväskylän yksikön opiskelijoiden vastausten keskiarvo oli 3,00, mikä oli alhaisin kaikista. Mielenkiintoista oli huomata, että neljästä liiketoimintaosaamisen osa-alueesta tuotteistaminen sai eniten en osaa sanoa -ääniä.

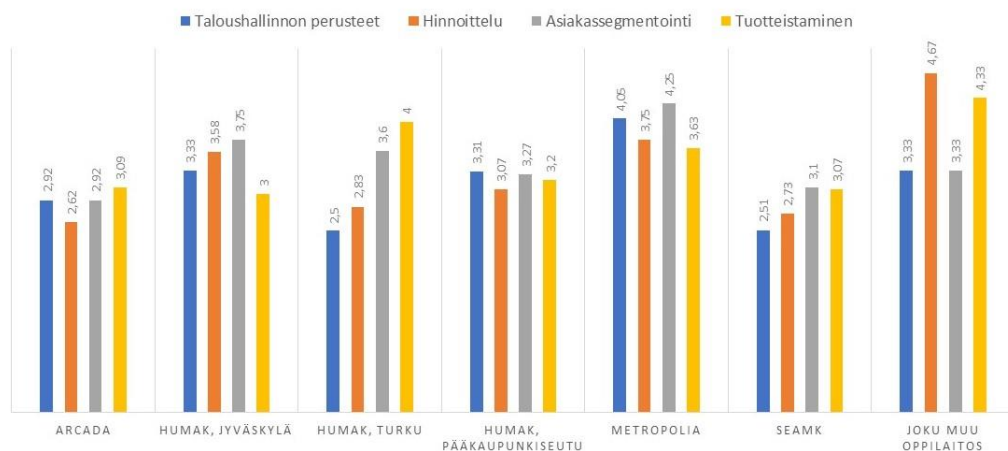
Pystyn tuotteistamalla muuttamaan oman osaamiseni tulolähteeksi.

Kuvio 18. Pystyn tuotteistamalla muuttamaan oman osaamiseni tulolähteeksi.

Alla olevasta kuviosta voi nähdä selkeän linjauksen ammattikorkeakoulujen välisissä eroissa liiketoimintaosaamisen osa-alueilla (Kuvio 19). Osaaminen kaikissa edellä mainituissa osa-alueissa oli kaikkein heikointa opintojen ensimmäisenä vuonna ja vahvimmillaan jo kulttuurituottajaksi valmistuneilla. Tämä johtuu siitä, että usein liiketoiminnan kurssit sijoittuvat vasta opintojen viimeisille vuosille samoin kuin työharjoittelut ja työstä saatava käytännön kokemus.

KULTTUURITUOTTAJIEN LIIKETOIMINTAOSAAMINEN

Kuvio 19. Kulttuurituottajien liiketoimintaosaaminen oppilaitoksittain.

Tulee myös huomioida, että yllä olevassa vertailussa on otettu huomioon kulttuurituottajat, jotka opiskelevat tai opiskelivat jossain muussa oppilaitoksessa kuin kuudessa edellä mainitussa. Näitä kulttuurituottajia oli yhteensä kolme ja heistä kaksi on jo valmistunut kulttuurituottajaksi. Metropoliaa vastanneista 53 % oli jo valmistunut kulttuurituottajaksi. Nämä muuttajat vääristävät vertailua oppilaitoksittain.

5.3.2 Kulttuurituottaja ja yrittäjyys

Kulttuurialat, luova talous, kulttuuriteollisuus ja innovaatio ovat 2000-luvulla yleiseen käyttöön otettuja käsitteitä. Myös kulttuurialan yritys on uusi termi, joka ei vielä kerro selkeästi, mitä yritys tekee ja tuottaa. Kulttuurialan yritysten tarjonta on yhtä kirjavaa kuin kulttuuri sinänsäkin, mutta yhdistävänä tekijänä voidaan sanoa olevan sisällön tuotteistaminen ja kopioitavuus. (Akavan Erityisalat 2017, 65.)

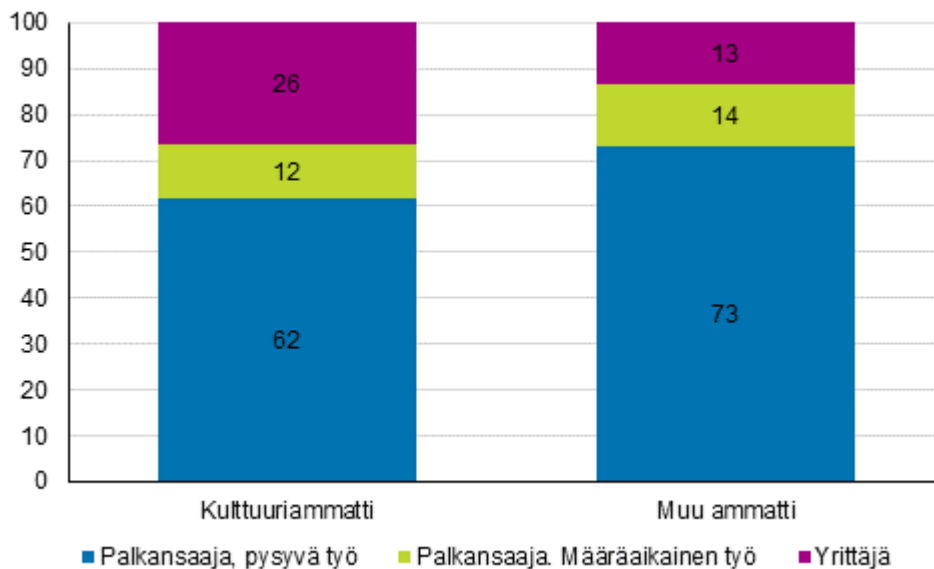
Useimmat kulttuurialan yrityksistä ovat mikroyrityksiä, jotka ovat yhden tai muutamman ihmisen työpaikkoja. Usein yksin työskentelevä tuntee itsensä ennemminkin itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi kuin varsinaiseksi yrittäjäksi. Kulttuurialan mikroyrityksissä tehdään pääosin kaikki käsityönä ja tästä syystä potentiaalisia asiakkaita saatetaan joutua käännyttämään pois, sillä tuotteiden teko käsityönä maksaa paljon ja on kallista. (Akavan Erityisalat 2017, 65-66.)

Kulttuurialan yrittäjälle oma yritys ei välttämättä tuota tarpeeksi yksinään ja usein yrittäjän onkin samanaikaisesti oltava osa-aikaisessa ansiotyössä tai toimittava apurahalla. Usein yrittäjyys saattaa olla yrittäjälle vain sivutyö varsinaisen kokoaikaisen työn ohella. Erityisen kulttuurialan yrittäjyydestä tekee myös se, että ero ammattimaisuuden ja harrastamisen välillä on häilyvä, sillä monet yrittäjät harrastavat samoja asioita, joita tekevät työkseen. Kulttuurialan yrittäjä saattaakin usein kokea työnsä hyvin palkitsevana, vaikka samanaikaisesti työmäärä saattaa olla usein korvaukseen nähden kohtuuton. (Akavan Erityisalat 2017, 66.)

Vuosina 2010-2016 ammattikorkeakoulujen humanistisilta ja taidealoilta valmistuneista vuoden sisällä työllistyneistä keskimäärin 5,6 % toimi yrittäjänä. Yrittäjien osuudet valmistuneista vaihtelevat huomattavasti oppilaitosten välillä. Arcadasta valmistuneista yrittäjänä toimi 11,0 %, Humakista 2,7%, Metropoliaa 7,0 % ja

SeAMKista 4,2 %. Vertailussa on otettu huomioon ammattikorkeakoulututkinnon sekä ylempään ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet. (Vipunen 2018, [viitattu 28.3.2018]).

Vuonna 2015 kulttuuriammateissa työskenteli yhteensä 82 555 henkilöä, joista yksityisellä sektorilla 53 291 henkilöä, valtiolla 3 690 henkilöä, kunnalla 11 387 henkilöä ja yrittäjänä 10 136 henkilöä. Näin ollen prosentuaalisesti kulttuuriammateissa työskentelevistä 26 % oli yrittäjiä. Tämä on huomattavasti enemmän verrattuna muiden ammattien yrittäjiin. (Kuvio 20). Kulttuuriammateissa yrittäjien osuus on suuri muun muassa valokuvaajilla, sisustussuunnittelijoilla, tuottajilla ja ohjaajilla sekä useilla taiteilijoilla. (Tilastokeskus 2017.)

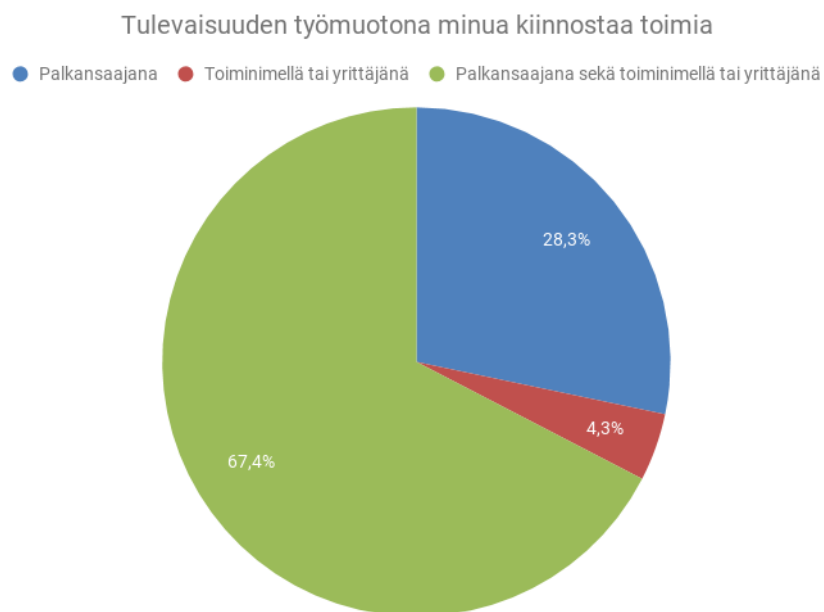

Kuvio 20. Työsuhteen pysyvyys kulttuuri- ja muissa ammateissa vuonna 2016. (Tilastokeskus 2017).

Pysyvä työsuhde kulttuuriammateissa työskentelevillä on melkein kymmenen prosenttia vähemmän kuin muissa ammateissa työskentelevillä. Tämä johtuu kulttuuriammattien yrittäjien osuuden suuruudesta. Kulttuuriammateissa toimivien työ on usein projektiluonteista ja myös useat samanaikaiset työpaikat ovat tavanomaisia. Useampi kuin yksi työpaikka on kulttuuriammateissa toimivista noin 9 prosentilla, kun muissa ammateissa se on noin 6 prosentilla. (Tilastokeskus 2017.)

Freelancer-nimikettä käytetään, kun työntekijällä on samaan aikaan yksi tai useampia työntarjoajia, joille hän tekee pätkätyötä. Freelance-työntekijä voi olla joko yrittäjä tai työntekijä tai hän voi saada työkorvausta olematta yrittäjä tai työsuhhteessa. Yhteistä näille eri muodoille on työn tilapäisyys sekä mahdollisuus työskennellä samanaikaisesti usealle eri toimeksiantajalle. Työn tarjoajalle freelancetyö antaa joustavuutta, sillä tällöin ei ole tarvetta sitoutua säännölliseen palkanmaksuun. (Akavan Erityisalat a, 3.)

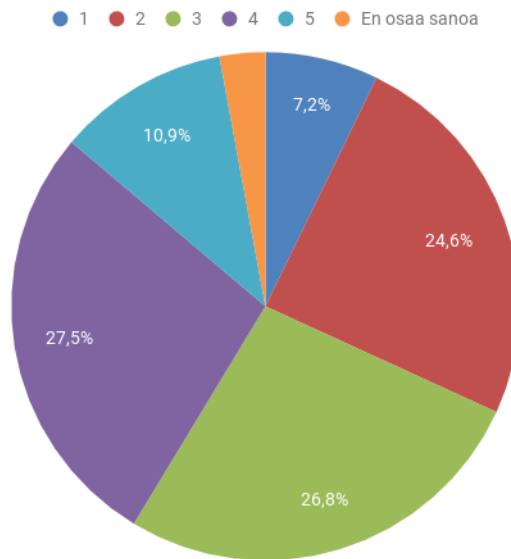
Koska kulttuurialan yritykset ovat kasvava toimiala, tutkimuksessa haluttiin kartoittaa kulttuurituotannon opiskelijoiden mielenkiintoa sekä mielipiteitä koskien yrittäjyyttä. Kyselyyn vastanneista kulttuurituottajista 67 % oli kiinnostunut tulevaisuudessa työskentelemään perinteisen palkansaaja työmuodon lisäksi joko toiminimellä tai yrittäjänä (Kuvio 21). Vastauksissa ei ollut merkittävää hajontaa ammattikorkeakoulujen välillä.

Kuvio 21. Palkansaajana vs. toiminimellä tai yrittäjänä.

Yrittäjyys koetaan usein epävarmana työllistymismuotona, oli kyseessä minkä toimialan yritys tahansa. Vastaaajista 28 % oli jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa, mutta vain 11% oli täysin samaa mieltä (Kuvio 22). Tämän kysymyksen kohdalla ei näkynyt selkeitä eroja ammattikorkeakoulujen välisissä vastauksissa.

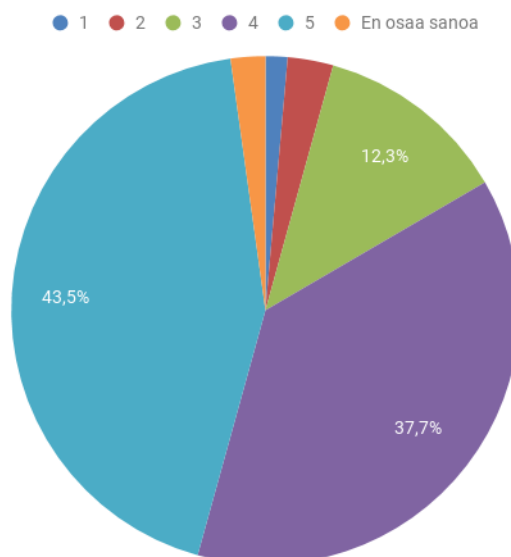
Koen yrittäjyyden epävarmana keinona itsensä työllistämiseen.

Kuvio 22. Koen yrittäjyyden epävarmana keinona itsensä työllistämiseen.

Kaikista vastaajista 44 % näkee yrittäjyyden selkeästi mahdollisuutena kulttuurituottajalle työllistyä. Alle 5 % vastaajista ei näe yrittäjyyttä mahdollisena työllistymisväylänä. Kaikkien vastausten keskiarvo on 4,21 täydestä viidestä. (Kuvio 23). Ammattikorkeakoulut olivat hyvin yksimielisiä vastauksissa eikä hajontaa näkynyt.

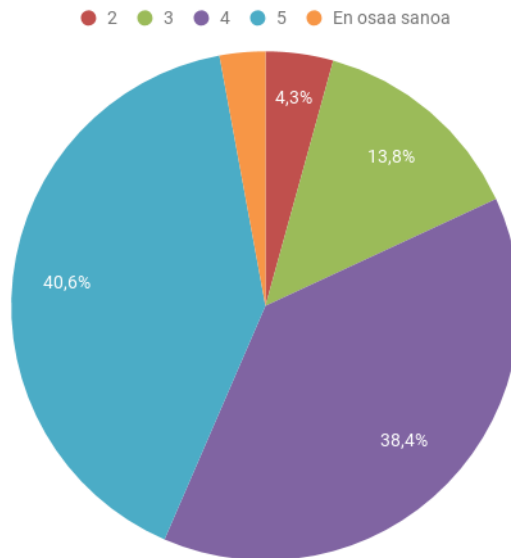
Mielestäni yrittäjyys on mahdollinen työllistymisväylä kulttuurituottajalle.

Kuvio 23. Mielestäni yrittäjyys on mahdollinen työllistymisväylä kulttuurituottajalle.

Itsensä työllistämisen tarkoitetaan yleisesti sitä, että toimija luo itselleen työpaikan toimialalla jossa sellaista ei ole tarjolla. Vastajista 41 % piti itsensä työllistämisen taitoa kulttuurituottajan osaamisvaatimuksena. (Kuvio 24).

Mielestäni kulttuurituottajan osaamiseen kuuluu taito itsensä työllistämiseen.

Kuvio 24. Mielestäni kulttuurituottajan osaamiseen kuuluu taito itsensä työllistämiseen.

Mielenkiintoista oli huomata, kuinka yksimielisiä vastaajat olivat yrittäjyyttä ja itsensä työllistämistä koskevien kysymysten kohdalla. Heidän mielipiteensä oli yleispiirteittäin hyvin neutraali, mutta silti positiiviseen mielikuvaan kaartuva. Merkittävä ero oli kuitenkin ensimmäisen vuoden opiskelijoiden ja vanhempien opiskelijoiden välillä, sillä ensimmäisen vuoden opiskelijat eivät kokeneet yrittäjyyttä yhtä merkittävässä roolissa ja näkivät sen epävarmempuna työllistymismuotona kuin vanhemmat opiskelijat.

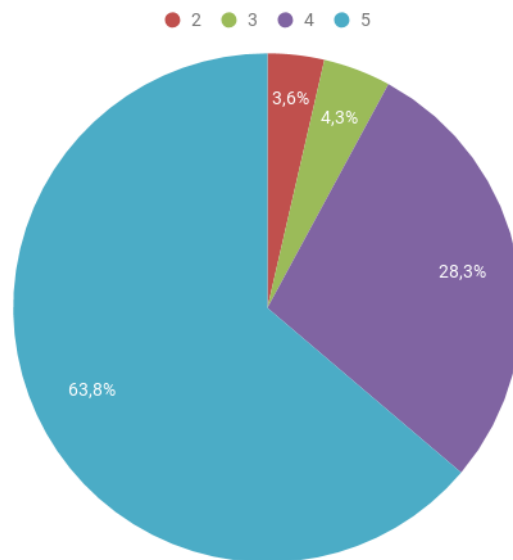
5.3.3 Liiketalous kulttuurituotannon opetussuunnitelmassa

Luvussa kolme tarkasteltiin tämän hetkisten kulttuurituotannon tutkinto-ohjelmien (AMK) opetussuunnitelmia lukuvuonna 2017-2018 sekä opetussuunnitelmien sisältämiä liiketoimintaosaamisen kursseja ja niiden laajuutta opintopisteissä. Tässä ala-

luvussa analysoidaan kyselyn osa-aluetta, jossa kulttuurituotannon opiskelijoilta kysyttiin kuinka he kokevat liiketalouden kulttuurituotannon koulutuksessaan sekä vastaavatko tällä hetkellä opetussuunnitelmassa olleet kurssit sisällöltään sekä toteutukseltaan opiskelijoiden tarpeeseen.

64 % kaikista vastaajista, mikä määrällisesti tarkoittaa 88 vastaajaa, on täysin samaa mieltä siinä, että liiketalouden opinnot kuuluvat kulttuurituotannon koulutusohjelman sisältöön. Tästä olivat yksimielisiä myös eri ammattikorkeakoulujen opiskelijat, sillä vastausten keskiarvo sijoittui 4,35 ja 4,75 välille. (Kuvio 25).

Mielestäni liiketalouden opinnot kuuluvat kulttuurituottajan koulutukseen.

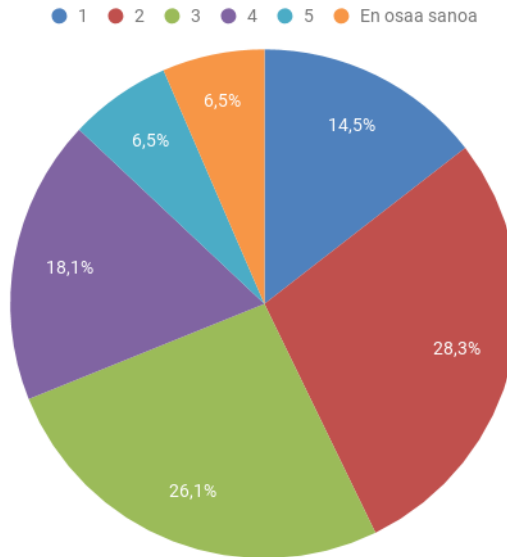

Kuvio 25. Mielestäni liiketalouden opinnot kuuluvat kulttuurituottajan koulutukseen.

Tähän mennessä kyselyn vastauksissa on varmistunut se, että kulttuurituotannon opiskelijat pitävät liiketoimintaosaamista oleellisena osana kulttuurituotannon koulutusohjelmaansa sekä näkevät liiketoimintaosaamisen osana kulttuurituottajan työnkuvaa. Ehkä tutkimuksen merkittävin kysymys mahdollisten kehitysideoiden kannalta on se, miten kulttuurituotannon opiskelijat ovat kokeneet opintoihinsa kuuluneet liiketoimintakokonaisuudet. 26 % opiskelijoista ei ole samaa eikä eri mieltä väittämän ”Koen saaneeni kulttuurituotannon koulutukseltani perusteet liiketoiminnalliseen osaamiseen” kanssa. 28 % vastaajista on jokseenkin eri mieltä väittämän kanssa ja 15 % täysin eri mieltä. (Kuvio 26). Kaikkien vastaajien keskiarvo kysymykseen on 2,72 eli alle puoli välin. Metropolian opiskelijoiden keskiarvo väittämään oli

kaikkein korkein eli 3,70. Matalin koetun liiketoimintaosaamisen keskiarvo oli Seinäjoen ammattikorkeakoulun opiskelijoilta ja se oli 2,31.

Koen saaneeni kulttuurituotannon koulukseltani perusteet liiketoiminnalliseen osaamiseen.

Kuvio 26. Koen saaneeni kulttuurituotannon koulukseltani perusteet liiketoiminnalliseen osaamiseen.

Jos opiskelija vastasi kieltävästi edelliseen kysymykseen, haluttiin jatkokysymyksessä tietää, onko hän hakenut tietoa jostain muualta. Kysymys oli vapaaehtoinen ja siihen vastasi kokonaisuudessaan 45 opiskelijaa. Selkeä enemmistö vastaajista vastasi kieltävästi eli he eivät olleet hakeneet puuttuvaa tietoa kulttuurituotannon koulutusohjelman ulkopuolelta. Ne ketkä olivat hakeneet tietoa jostain muualta, olivat hyödyntäneet nettiä, liiketoimintaosaamista käsitteleviä kirjoja sekä omia läheisiään, joilta löytyy kokemusta yrittäjyyden ja liiketoiminnan osa-alueelta. Esille nousi vahvasti myös työharjoittelujen, työelämän ja aiemman kaupallisen koulutuksen merkitys, sillä merkittävä osa vastaajista koki oppineensa liiketoimintaosaamisen perusteet vasta työelämässä.

5.4 Kehitysideat

Tutkimuksessa vastaajalle tarjottiin mahdollisuus jättää kehitysideoita koskien liiketalouden opintoja osana kulttuurituotannon koulutusohjelmaa. Täydestä 138 vastaajasta 82 jätti avoimeen kohtaan jonkin kehitysidean tai parannuksen olemassa oleviin liiketoiminnan kursseihin.

Kulttuurituotannon opettajilta toivottiin motivointia ja positiivisen mielikuvan luomista yrittäjyyttä kohtaan, sekä henkilökohtaista palautetta ja kommentointia esimerkiksi taloushallinnon tehtävissä. Näin varmistettaisiin, että jokainen opiskelija on varmasti ymmärtänyt käsitellyn asian. Opettajilta odotetaan myös tietoisuutta kulttuurikentästä sekä luovien alojen yrittäjyydestä.

Liiketoiminnan kursseilta haluttaisiin käytännönläheisyyttä, esimerkkejä kulttuurialalta, intensiivisyyttä sekä lähiopetusta opetusmuotona. Ja koska kulttuurituotannon opiskelijat aloittavat ammattikorkeakoulun välillä hyvin erilaisista lähtökohdista, heijastuu tämä myös heidän liiketoimintaosaamisen tasoonsa. Ensimmäiset liiketalouden opinnot tulisikin aloittaa täysin alusta, jotta jokaisella opiskelijalla olisi mahdollisuus luoda vahva liiketoimintaosaamisen perusta. Tämän jälkeen kurseja voisi muuttaa haastavammaksi niin, että opiskelija pääsisi kehittämään osaamistaan. Toiveena oli myös liiketalouden liittäminen myös muihin kulttuurituotannon kursseihin kuten esimerkiksi markkinointiin. Näin opiskelija pystyisi ylläpitämään osaamistaan.

Kurssien sisällöstä toivottaisiin syväluonteisempaa läpikäyntiä, sillä asioiden pintapuolinen läpikäynti ei riitä, kun kyseessä on tuottajalle yleisesti haastavaksi todettu talousosaaminen. Opetussuunnitelmia tarkastellessa voi huomata, että usein kurssit ovat laajoja viiden opintopisteen kurssikokonaisuuksia, joiden aikana tutustutaan pintapuolisesti useaan eri osa-alueeseen. Opiskelijoiden vastauksista nousi esille, että he haluaisivat ennemminkin rajatumpia kurssikokonaisuuksia, joiden aikana keskityttäisiin yhteen oleelliseen asiaan kerrallaan.

Tutkimuksessa nousi esille, että kulttuurituotannon opiskelijoiden osaamisesta löytyy puutteita muun muassa kirjanpidon, verotuksen, tilityksen ja palkkauksen suh-

teen. Nämä ovatkin osa-alueita joilta opiskelijat toivoisivat käytännönlähtöistä lähiopetusta. Puutteita ilmeni myös jokaisen ammattikorkeakoulun kohdalla oman osaamisen hinnoittelussa ja tuotteistamisessa.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämän opinnäytetyön tarkoitus oli kartoittaa, miten kulttuurituotannon koulutusohjelmien opetussuunnitelman vastaavat liiketoimintaosaamisen puolesta kulttuurituotannon opiskelijoiden vaatimuksia. Tavoitteena oli selvittää, millaisissa työtehtävissä opiskelijat toivoisivat työllistyvänsä valmistumisensa jälkeen ja miten he kokevat kulttuurialan työllistymistilanteen. Halusin myös opinnäytetyössäni tutkia, miten kulttuurituotannon opiskelijat kokevat yrittäjyyden merkityksen työllistymismuotona.

Oli ilo huomata, että opinnäytetyöni aihe koettiin hyödylliseksi ja ajankohtaiseksi kulttuurituotannon opiskelijoiden keskuudessa. Tutkimuksessa ollut avoin kysymys sai opiskelijoilta valtavan määrän kehitysideoita sekä toiveita kulttuurituotannon koulutusohjelman liiketalous opintojen suhteen.

Tutkimuksen hypoteesi oli, että liiketoimintaosaaminen pitäisi ottaa selkeämmin huomioon kulttuurituotannon opetussuunnitelmissa, yrittäjyys koetaan epävarmana työllistymismuotona ja kulttuurituottajien osaamisesta löytyy puutteita liiketoiminnan osa-alueilta. Hypoteesi osoittautui osittain oikeaksi.

Tutkimuksesta tuli selväksi, että kulttuurituotannon opiskelijat toivovat lisää liiketoimintaosaamisen opintoja opetussuunnitelmaansa. He toivoivat olemassa olevien kurssien kehittämistä käytännönläheiseen lähiopetukseen, jossa liiketoiminnan osa-alueita käsitellään pienempinä opintokokonaisuuksina. Myös opettajilta toivottiin vahvempaa osaamista ja ymmärrystä liiketoiminnasta sekä opiskelijan motivointia ja innostamista yrittäjyyttä kohtaan.

Tutkimukseen osallistuneista kulttuurituotannon opiskelijoista enemmistö oli kiinnostunut mahdollisesti tulevaisuudessa työskentelemään toiminimellä tai yrittäjänä. Yrittäjyyden epävarmana työllistymisväylänä koki noin puolet vastaajista. Olisikin hyvin tärkeää, että perusta yrittäjyydelle luotaisiin kulttuurituotannon koulutuksen aikana. Tämä lisäisi varmasti opiskelijan varmuutta omasta osaamisestaan ja madaltaisi kynnystä lähteä yrittäjäksi.

Valitettavaa oli, että hypoteesi kulttuurituottajien liiketoimintaosaamisen puutteista piti paikkaansa. Osaamisen puute ja epävarmuus liiketoiminnan osa-alueilla heijastui jokaisen vuosikurssin ja jokaisen ammattikorkeakoulun vastauksissa. Eroja näkyi ensimmäisen vuoden opiskelijan ja valmistuneen kulttuurituottajan välillä, mutta avoimessa osuudessa myös valmistuneet kulttuurituotannon opiskelijat kokivat tarpeelliseksi lisätä liiketoimintaopintoja kulttuurituotannon opetussuunnitelmaan, tai vaihtoehtoisesti kehittää niitä, jotta opiskelija hyötyisi niistä paremmin.

Henkilökohtaisesti ymmärrän, että liiketoimintaopintojen lisääminen tarkoittaisi sitä, että jotain muita opintoja tulisi karsia. Koenkin kannattavammaksi muokata jo olemassa olevien kurssien sisältöä niin, että se vastaa opiskelijoiden tämän hetkiseen tarpeeseen työelämässä. Myös opetusmuodoissa tulisi huomioida se, että esimerkiksi taloushallinnon perusteet vaativat käytännönläheistä lähiopetusta, sillä harvalla kulttuurituotannon opiskelijalla on aiempaa kokemusta tai koulutusta kyseisestä osa-alueesta.

Kulttuurituottaja voi osaamisensa puolesta työskennellä hyvin laajasti eri toimialueiden välillä, eikä työllistyminen kulttuurialojen ulkopuolelle tai rajapintaan ole enää ennenkuulumatonta. Viime vuosikymmenen aikana esimerkiksi kulttuurimatkailu ja peliteollisuus ovat lisääntyneet kulttuurituottajien työkentällä. Nykyään kulttuurituottajalta vaaditaankin usein erinomaisten vuorovaikutustaitojen lisäksi tietotaitoa myös muilta toimialoilta.

Jokainen Suomen kulttuurituotannon koulutuksista on valinnut opinnoille tietyn kärjen, joka heijastuu opintoihin koko koulutuksen ajan. Metropolialla se on liiketoimintaosaaminen, SeAMKilla yrittäjyys, Arcadalla mediapainotteisuus ja Humakissa yhteiskunnallisuus. Tätä spesifioitua osaamista korostamalla kulttuurituotannon koulutusohjelmien välille saataisiin aikaan entistäkin selkeämpiä eroavaisuuksia. Näin henkilöt jotka ovat kiinnostuneita erityisesti liiketoimintapainotteisesta opiskelusta voisivat valita heille sopivan korkeakoulun ja samaan aikaan toinen korkeakoulu tarjoaisi taidepainotteisempaa opetusta. Tämän avulla korkeakoulut voisivat lisätä spesifioitua opetusta ja karsia yleispäteviä kursseja valikoimastaan.

Kulttuurituottajan ammatti ja sen mukanaan tuomat osaamisvaatimukset muuttuvat ja kehittyvät koko ajan. Onkin tärkeää, että opetussuunnitelmien sisältöä uudistetaan samaan tahtiin. Kulttuurituottajalta vaaditaan laajaa ja monimuotoista osaamista, jonka tulee olla ajan tasalle päivitettyä. Myös jo työelämässä olevan kulttuurituottajan kannattaisi tarkkailla ympärillä tapahtuvia muutoksia ja tarpeen vaatiessa olla valmis kehittämään omaa osaamista niin että se vastaa sen hetkisiin vaatimuksiin.

LÄHTEET

- Aalto PRO. Ei päiväystä. Palvelumuotoilu. [Verkkosivu]. [Viitattu 8.3.2018]. Saatavana: <https://www.aaltopro.fi/ohjelmat/palvelumuotoilu>
- Ahola, H., Katajarinne, P., Parkkola, T. & Pikala, A. 2014. Luovuus ja liiketoiminta -työkirja. [Verkkojulkaisu]. Humanistinen ammattikorkeakoulu. [Viitattu 27.3.2018] Saatavana: https://www.humak.fi/wp-content/uploads/2014/12/luovuusjaliike_ll_tyokirja_22x22cm_netti.pdf
- Akava Erityisalat. 2017. Itsenäisen ammatinharjoittajan ja yrittäjän opas. Esite.
- Akavan Erityisalat a. Ei julkaisuaikaa. Hyvä tietää freelancer-työstä. Esite.
- Ammattinetti. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Kulttuurituottaja. [Viitattu 28.3.2018]. Saatavana: <http://www.ammattinetti.fi/ammattit/detail/d2322bc10a65344601b744a28b20826c>
- Arcada. Ei päiväystä. Yksiköt. [Verkkosivu]. [Viitattu 9.3.2018]. Saatavana: <https://www.arcada.fi/fi/tietoa-arcadasta/yksikot>
- Arcada a. Ei päiväystä. Cultural Management 2017 Curricula. [Verkkosivu]. [Viitattu 9.3.2017]. Saatavana: <https://start.arcada.fi/en/curricula/47/604000/524>
- Arcada b. Päivitetty 6.8.2015. Cultural Management Structure of studies. [Verkkosivu]. [Viitattu 9.3.2018]. Saatavana: <https://start.arcada.fi/en/department-culture-and-communication/cultural-management-swedish/structure-studies>
- Aromaa, J. 12.1.2016. Kulttuurilaitokset käyvät kovaa kivia sponsoreista - julkisella tuella ei enää elä. [Verkkosivu]. Yle-uutiset. [Viitattu 8.3.2018]. Saatavana: <https://yle.fi/uutiset/3-8571583>
- Backman, M. & Rapo, M. 2014. Kansainvälistyvä kulttuurituottaja: Näkökulmia opintoihin ja työelämään. Seinäjoki: Seinäjoen Ammattikorkeakoulu. Kulttuurituotannon koulutusohjelma. Musiikkipainotteisen sosiokulttuurisen työn suuntautumisvaihtoehto. Opinnäytetyö. Saatavana: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/74533/Rapo_Mari%20Backman_Miia.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Björkqvist, L. 2011. Kulttuuri kutoo: Yhteistyö ja verkostot vapaan kulttuurikentän tukena ja innostajana. Helsinki: Metropolian Ammattikorkeakoulu.
- Halonen, K. 2012. Kulttuurituottajakoulutuksen suuntaviivoja. Tuottaja2020 -hankkeen loppuraportti. Helsinki: Metropolia Ammattikorkeakoulu

- Halonen, K. 2011. Kulttuurituottaja taiteen ja talouden risteyskohdassa. [Verkkojulkaisu]. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. [Viitattu 1.3.2018]. Saatavana: <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/27120/9789513943202.pdf>
- Helsingin Sanomat. 4.11.2011. HS-raadin vastauksen kysymykseen: Pitääkö kulttuurialan koulutuspaikkoja ammattikorkeakouluissa selvästi vähentää? [Verkkokoartikkeli]. Helsinki: Helsingin Sanomat [Viitattu 13.3.2018]. Saatavana: <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000002509930.html>
- Humak. 2013. Kulttuurituotannon koulutusohjelma. Opetussuunnitelma 2013-2018 [Verkkojulkaisu]. [Viitattu 30.3.2018]. Saatavana: <https://wiki.humak.fi/display/OS/Humakin+opetussuunnitelmat#>
- Humak a. Ei päiväystä. Kulttuurituottaja AMK. [Verkkosivu]. [Viitattu 20.3.2018]. Saatavana: <https://www.humak.fi/opiskelijaksi/kulttuurituottaja/kulttuurituottaja-amk/>
- Humak Creve. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. [Viitattu 25.3.2018]. Saatavana: <http://www.creve.fi/>
- Johansson, T. 20.12.2017. NYStartuo avautuu kaikille yrittäjyyttä suunnitteleville. [Verkkojulkaisu]. [Viitattu 25.3.2018]. Saatavana: <https://www.humak.fi/uutiset/nystartup-avautuu-kaikille-yrittajyytta-suunnitteleville/>
- Johansson, T. 4.12.2017. Ammattikorkeakoulut ja yliopistot yhdessä luovien alojen yrittäjyyttä kehittämään. [Verkkosivu]. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu. [Viitattu 28.3.2018]. Saatavana: <https://www.humak.fi/uutiset/korkeakoulut-luovien-alojen-yrittajyytta-kehittamaan/>
- Johansson, T. 31.3.2017. NY-yrittäjyyskurssi on hyvä paikka harjoitella. [Verkkojulkaisu]. [Viitattu 25.3.2018]. Saatavana: <https://www.humak.fi/uutiset/ny-yrittajyyskurssi-on-hyva-paikka-harjoitella/>
- Johansson, T. 9.12.2014. Luovuus ja liiketoiminta on erilainen työkirja. [Verkkojulkaisu]. Turku: Humanistinen ammattikorkeakoulu, Turun alueyksikkö. [Viitattu 28.3.2018]. Saatavana: <https://www.humak.fi/julkaisut/yrittajyysoppaan-ei-tarvitse-olla-tylsa/>
- Juppi, P. & Tanskanen, I. 2017. Taiteen moniammattilaiset kontekstit. [Verkkojulkaisu]. Turun ammattikorkeakoulun puheenvuoroja 94. Turku: Turun ammattikorkeakoulu. [Viitattu 8.3.2018]. Saatavana: <http://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522166470.pdf>
- Järvinen, T., Kyytsönen, M. & Olkkola, J. 2011. Ulkoistaminen ja yhteistoiminta: Luottamus pääoma liikkeenluovutuksen menestystekijänä. Hämeenlinna: Talentum

- Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Kostiainen, E. Päivitetty 2005. Ryhmäviestinnän perusteet -verkko-oppimateriaali: Vuorovaikutustaidot. [Verkkojulkaisu]. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. [Viitattu 7.3.2018]. Saatavana: <https://www.jyu.fi/viesti/verkkotuotanto/ryhmaviesti/osallistujat/yksilo/vuorovaikutustaidot.html>
- Kärkkäinen, J. & Tamminen, N. 11.3.2016. Sponsorointi ja yritys yhteistyö. [Verkkojulkaisu]. Rahoitusta rohkeille - Keskusteluja kulttuurituotannoista, rahoituksesta ja yhteistyöstä -teemapäivä. Helsinki: Taiteen edistämiskeskus. [Viitattu 8.3.2018]. Saatavana: <http://www.taike.fi/documents/11484/0/Sponsorointi+ja+yritysyhteistyö+Karkkainen+Tamminen.pdf>
- Luova Eurooppa. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Opetushallituksen kansainvälistymispalvelut ja Suomen elokuvasäätio. [Viitattu 3.4.2018]. Saatavana: <http://www.luovaeurooppa.eu/>
- Metropolia. Ei päiväystä. Kulttuurituotanto opinto-opas. [Verkkosivu]. [Viitattu 21.3.2018]. Saatavana: <http://opinto-opas-ops.metropolia.fi/index.php/fi/88094/fi/70422/KXB17S1/year/2017>
- Metropolia a. Päivitetty 18.12.2017. Valinnaiset opintokokonaisuudet. [Verkkosivu]. [Viitattu 21.3.2018]. Saatavana: <http://opinto-opas.metropolia.fi/fi/ohjelmat-ja-opetussuunnitelmat/valinnaiset-opintokokonaisuudet/>
- Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2017. Luova talous ja aineettoman arvon luominen kasvun kärjiksi: Luovat alat Suomen talouden ja työllisyyden vahvistajina -työryhmän raportti. [Verkkojulkaisu]. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:18. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö. [Viitattu 19.3.2018]. Saatavana: http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79725/Luova%20talous%20ja%20aineettomat%20arvot_FINAL.pdf?sequence=3&isAllowed=y
- Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2015. Yrittäjyyden ja yrittäjämäisen asenteen tukeminen suomalaisissa korkeakouluissa. [Verkkojulkaisu]. Opetus- ja kulttuuriministeriö: Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2015:17. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö. [Viitattu 28.3.2018]. Saatavana: <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75160/tr17.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Opetusministeriö. 2004. Koulutus- ja tiedepolitiikan osasto. Perustietoja ammattikorkeakouluista. [Verkkojulkaisu]. Opetusministeriön julkaisuja 2004:10. Helsinki: Opetusministeriö. [Viitattu 9.3.2018]. Saatavana: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/80399/opm10.pdf?sequence=1>

- Opintopolku. Ei päiväystä. Kulttuurituottaja. [Verkkosivu]. [Viitattu 1.3.2018]. Saatavana: https://opintopolku.fi/app/#!/haku/kulttuurituottaja?page=1&facetFilters=teachingLangCode_ffm:FI&tab=los
- Palomäki, R. 20.3.2014. Tulevaisuuden kulttuurituottaja on myös yrittäjä. [Verkkosivu]. Yle-uutiset. [Viitattu 8.3.2018]. Saatavana: <https://yle.fi/uutiset/3-7137372>
- Pulkkanen, A. Ei päiväystä. Projektipäällikön vinkkirja: 50+ ammattilaisten ohjetta projektionnistumiseen. [Verkkosivu]. Tampere: Agendum Oy. [Viitattu 5.4.2018]. Saatavana: <https://drive.google.com/file/d/0B3kHFU-Juba80V2JuV05BckNsN1k/view>
- Rajavuori, T. 20.11.2012. P.S.-blogi: Miten työllistyä kulttuurialalle? [Blogikirjoitus]. Suomen museoliitto. [Viitattu 8.3.2018]. Saatavana: <http://museoliitto.blogspot.fi/2012/11/miten-tyollistya-kulttuurialalle.html>
- Röksä, J. 24.3.2017. 20 yrittäjää, kahdeksan lähipäivää, sata esimerkkiä luovalta alalta. [Verkkosivu]. [Viitattu 25.3.2018]. Saatavana: <https://www.humak.fi/uutiset/20-yrittaja-a-luovuus-ja-liiketoiminta-kurssi/>
- Saksala, E. 2015. Tuottajan käsikirja. Helsinki: Like Kustannus Oy.
- SeAMK. Ei päiväystä. Kulttuurituottaja (AMK). [Verkkosivu]. [Viitattu 1.3.2018]. Saatavana: <https://www.seamk.fi/kaikki-koulutukset/kulttuurituottaja-amk/>
- SeAMK a. Ei päiväystä. Kulttuurituottaja (AMK) opinto-opas. [Verkkosivu]. [Viitattu 12.3.2018]. Saatavana: <https://opinto-opas.seamk.fi/index.php/fi/21/fi/52>
- SeAMK b. Ei päiväystä. Yrittäjyys opinnoissa. [Verkkosivu]. [Viitattu 12.3.2018]. Saatavana: <https://www.seamk.fi/hakijalle/opiskelu-seamkissa/yrittajyys-opinnoissa/>
- SeAMK c. Ei päiväystä. SeAMK FramiPro. [Verkkosivu]. [Viitattu 12.3.2018]. Saatavana: <https://www.seamk.fi/yrityksille/opiskelijat-tekijoina/seamk-framipro/>
- Seinäjoki Festivals oy. 9.6.2017. Kismet Kiss Cam -Kilpailun säännöt. [Verkkosivu]. [Viitattu 8.3.2018]. Saatavana: https://www.provinssi.fi/images/kismet-kisscam_saannot.pdf
- Simola, K. 17.8.2015. Flow vahvistaa brändiään: Tavoitteena runsaampi lipunmyynti ennen kuin esiintyjistä on tietoa. [Verkkosivu]. Helsinki: Yrittäjäsanommat. [Viitattu 1.3.2018]. Saatavana: <https://www.yrittajat.fi/uutiset/494185-flow-vahvistaa-brandiaan-tavoitteena-runsaampi-lipunmyynti-ennen-kuin-esiintyjista>
- Suomen virallinen tilasto (SVT): Ammattikorkeakoulukoulutus. 14.11.2014. [Verkkosivu]. Ammattikorkeakouluissa 138 700 opiskelijaa. Helsinki: Tilastokeskus.

[Viitattu 31.3.2018]. Saatavana:
http://www.stat.fi/til/akop/2014/02/akop_2014_02_2014-11-14_tie_002_fi.html

TAKU ry. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Helsinki: Taide- ja kulttuurialan ammattijärjestö. [Viitattu 5.4.2018]. Saatavana: <http://taku.fi/suomeksi/taku/>

Tampereen kaupungin tapahtumatoimisto. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. [Viitattu 8.3.2018]. Saatavana: <https://www.tapahtumatoimisto.com/fi/materiaalipankki/luvat-ja-ilmoitukset>

Tilastokeskus. 13.10.2017. Kulttuurityövoima Suomessa. [Verkojulkaisu]. Tilastokeskus: Kulttuuri ja viestintä 2017. Helsinki: Tilastokeskus. [Viitattu 13.3.2018]. Saatavana: https://www.stat.fi/til/klt/2016/01/klt_2016_01_2017-10-13_fi.pdf

Tilastokeskus. 2014. Kulttuuritilasto 2013: Kulttuurialan koulutus ja työvoima. [Verkojulkaisu]. Tilastokeskus: Kulttuuri ja viestintä 2014. Helsinki: Tilastokeskus. [Viitattu 13.3.2018]. Saatavana: http://www.stat.fi/tup/julkaisut/tiedostot/julkaisuluettelo/yklklt_201300_2014_10376_net.pdf

Työ- ja elinkeinoministeriö. 2013. Luovat alat. [Verkojulkaisu]. Toimialaraportti. Helsinki: Työ- ja elinkeinoministeriö. [Viitattu 19.3.2018]. Saatavana: http://www.luovasuomi.fi/www.luovasuomi.fi/file_attachment/get/Luovat_alat_20132022.pdf?attachment_id=1025

Työ- ja elinkeinoministeriö. 2013. Julkinen rahoitus luovien alojen yrityksissä. [Verkojulkaisu]. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja: Innovaatio 2013:26. Helsinki: Työ- ja elinkeinoministeriö. [Viitattu 19.3.2018]. Saatavana: <https://tem.fi/documents/1410877/2864661/Julkinen+rahoitus+luovien+alojen+yriyksiss%C3%A4+17092012.pdf>

Valtiovarainministeriö. 15.9.2016. Talousarvioesitys 2017. [Verkkosivu]. Helsinki: Valtiovarainministeriö. [Viitattu 8.3.2018]. Saatavana: <http://budjetti.vm.fi/index/sisalto.jsp;jsessionid=402E11D205EA3140317DE1B28A2EB7F9?year=2017&lang=fi&maindoc=/2017/tae/hallituksenEsitys/hallituksenEsitys.xml&opennode=0:1>

Vipunen. Ei päiväystä. Ammattikorkeakoulusta valmistuneiden sijoittuminen. [Verkojulkaisu]. [Viitattu 28.3.2018]. Saatavana: https://vipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Ammattikorkeakoulusta%20valmistuneiden%20sijoittuminen%20-%20koulutusala,%20ammattiasema.xlsb

YVI. Ei päiväystä. Sanakirja: Liiketoiminta. [Verkkosivu]. [Viitattu 8.3.2018]. Saatavana: <http://www.yvi.fi/sanakirja/249-liiketoiminta-business>

LIITTEET

Liite 1. Kysely kulttuurituottajien liiketoimintaosaamisesta

LIITE 1 Kysely kulttuurituottajien liiketoimintaosaamisesta

Liiketalous ja kulttuurituottaja

Olen 4. vuoden kulttuurituotannon opiskelija Seinäjoen ammattikorkeakoulusta. Tämä kysely on osa opinnäytetyötäni, jossa tutkin liiketoimintaosaamisen yhteyttä kulttuurituottajan koulutukseen sekä ammattinkuvaan. Liiketoimintaosaamisella tarkoitan kattavaa tietoa liiketoiminnasta sekä kykyä soveltaa sitä käytännön tilanteissa. Tämä pitää sisällään muun muassa myynnin, kirjanpidon, budjetoinnin ja tuotteistamisen.

Kysely on erityisesti suunnattu tällä hetkellä opiskeleville kulttuurituottajille. Vastauksia tullaan käyttämään ainoastaan tämän opinnäytetyön aineistona. Valmis työ julkaistaan ammattikorkeakoulujen julkaisuarkistossa Theseuksessa, jossa opinnäytetyö on vapaasti luettavissa myöhemmin.

Vastaukset ovat luottamuksellisia, mikä tarkoittaa, ettei yksittäinen vastaaja ole tunnistettavissa. Nimi- tai sähköpostitiedot eivät tallennu vastauksen yhteyteen. Kyselyn keskimääräinen vastausaika on n. 5 minuuttia. Kysely toteutetaan yhteistyössä Taide- ja kulttuurialan ammattijärjestö TAKUn kanssa.

Kaikkien vastanneiden kesken arvotaan kolme (3) 10 € arvoista Tiketin lahjakorttia.

Kiitos jo etukäteen vastauksestasi!

Lisätietoja:

Valpuri Jurvelin

valpuri.jurvelin@seamk.fi

Vastaathan kyselyyn viimeistään 11.2.2018 klo 23.59 mennessä.

HUOM! Jos haluat osallistua arvontaan, jätäthän yhteystietosi kyselyn täyttämisen jälkeen avautuvalla lomakkeella. Yhteystiedot eivät ole yhdistettävissä kyselyn vastauksiin.

TAKU

Taide- ja kulttuurialan
ammattijärjestö

SeAMK

Vastaajan taustatiedot

Sukupuoli*

- Nainen
- Mies
- En halua määrittellä

Ikä*

- 18-20
- 21-25
- 26-30
- yli 30

Opiskelumuotoni*

- Ammattikorkeakoulututkinto (AMK)
- Ylempi ammattikorkeakoulututkinto (YAMK)
- Monimuotototeutus

Opiskeluvuoteni*

- 1. vuoden opiskelija
- 2. vuoden opiskelija
- 3. vuoden opiskelija
- 4. vuoden opiskelija
- Valmistunut kulttuurituottaja

Ammattikorkeakoulu, jossa opiskelen/opiskelin kulttuurituotantoa*

- Ammattikorkeakoulu Arcada
- Humanistinen ammattikorkeakoulu, Jyväskylä
- Humanistinen ammattikorkeakoulu, Kauniainen/Helsinki
- Humanistinen ammattikorkeakoulu, Turku
- Metropolia ammattikorkeakoulu
- Seinäjoen ammattikorkeakoulu
- Joku muu oppilaitos, mikä?

Joku muu oppilaitos, mikä?

Pohjakoulutukseni ennen kulttuurituotannon koulutusohjelmaan siirtymistä*

- Ylioppilastutkinto
- Toisen asteen ammatillinen tutkinto
- Toisen asteen kaksoistutkinto
- Alempi korkeakoulututkinto (Yliopisto, Ammattikorkeakoulu)
- Ylempi korkeakoulututkinto (Yliopisto, Ammattikorkeakoulu)
- Joku muu, mikä?

Joku muu, mikä?

Kulttuurituottajana työskentely

Haluaisin työskennellä seuraavilla sektoreilla valmistumiseni jälkeen.
Voit valita kolme (3) sinulle mieluisinta vaihtoehtoa. *

- Järjestö/säätiö
- Yritys
- Kunta/kaupunki (mm. hallinto- ja suunnittelutehtävät)
- Valtio (esim. Taiteen edistämiskeskus, Kansallisgalleria, ministeriö, ELY-keskus)
- Yliopisto/korkeakoulu (mm. opetustehtävät)
- Ammatin harjoittaja/yrittäjä

Jos vastasit haluavasi työllistyä yritykseen, valitse alta kolme (3) sinulle mieluisinta vaihtoehtoa.

- Kulttuuritapahtuma (mm. festivaalit, kulttuuri- ja elämysmatkailu)
- Viihde (mm. tuotannot, käsikirjoitus, lavastus)
- Muotoilu (mm. graafinen suunnittelu, valokuvaus)
- Mainonta (mm. mainostoimistot)
- Esittävä taide (mm. musiikki, tanssi, teatteri, sirkus)
- Välittäjäporras (mm. ohjelmatoimisto, managerointi)

Tulevaisuudessa minua kiinnostaa työskennellä*

- Kotimaassa
- Kansainvälisesti
- Kotimaassa ja kansainvälisesti

Tulevaisuuden työmuotona minua kiinnostaa toimia*

- Palkansaajana
- Toiminimellä tai yrittäjänä
- Palkansaajana sekä toiminimellä tai yrittäjänä

Liiketoimintaosaaminen

Tässä osiossa on 11 väittämää, joihin voit vastata seuraavanlaisesti:

1= Täysin eri mieltä

2= Jokseenkin eri mieltä

3= En samaa enkä eri mieltä

4= Jokseenkin samaa mieltä

5= Täysin samaa mieltä

En osaa sanoa

Valitse vaihtoehto, joka sopii parhaiten omalle kohdallasi.

Liiketalous kulttuurituotannon koulutusohjelmassa

Täysin eri
mieltä

Täysin samaa
mieltä

En
osaa

1 2 3 4 5 sanoa

Koen saaneeni kulttuurituotannon
koulutukseltani perusteet
liiketoiminnalliseen osaamiseen. *

Jos vastasit kielteisesti, oletko
hakenut tietoa jostain muualta?
Mistä?

Mitä haluaisin kehittää kulttuurituotannon koulutusohjelman
liiketalouden opinnoissa?

Kommentteja tai palautetta kyselystä. Voit myös halutessasi täydentää aiempia vastauksiasi.
